

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Vesele velikonočne praznike

vsem somišljenikom, naročnikom, prijateljem in širiteljem našega naprednega „Narodnega Lista“ želi

Uredništvo in upravništvo.

Nekaj besed za Veliko Noč.

Navada je v slovenskih časopisih, da se v zadnji številki pred Veliko Nočjo spuste v razmišljevanja o lepoti vstajajoče narave, o pomladnem dihanju izpod snežnih okov vstale zemlje, o lepoti praznikov Kristusovega vstajenja — in primerjajo s tem vstajenje slovenskega naroda.

Nam se pa zdi, da je tako razmišljanje v navdušenih poetičnih stavkih v današnjem položaju našega naroda nepotrebno in neumestno. Naš narod ne vstaja, ampak čutiti je, kakor bi se vedno bolj pogrezal v temo in suženstvo, čutiti je od leta do leta bolj ono res »veliko noč«, ki se razprostira nad ljudstvom, veliko noč duševnega suženstva in robotanja.

Zmagonosno kriči teden za tednom duhovniško časopisje o zmagah klerikalizma po naši domovini pri občinskih in drugih volitvah. Z velikimi trobentami mogočno trobijo v svet, kako zmagujejo »katoliška« načela, kako zmaguje »krščanska« misel. Nad kom neki zmaguje krščanstvo? Ali so tiste stotine volilcev, nad katerimi so zmagale druge stotine takozvanih »katoliških« volilcev, morda sami pagani, framazoni, brezverci? Ne, odlični krščanski kmetje in delavci so, le s to razliko, da nosijo svojo vero globoko v srcih, da je ne prodajajo po shodih in po sejnih, da pa so prišli do prepričanja, da ima narod sam odločevati o svoji usodi, da ima ljudstvo samo izbirati tiste, ki naj vodijo usodo občine, okraja, dežele: niso nikaki krivoverci ti naši vrli napred-

ni kmetje, edino to strašno napako imajo, da mislijo s svojimi možgani, s svojimi glavami, in da ne pustijo namesto sebe misliti — župnikov in kaplanov. To strašno napako imajo, da lastijo za kmečko in delavsko ljudstvo pravico samoodločevanja v občini, in da ne puste komandirati duhovščini nad narodom po mili in dragi volji.

Kdo bo n. pr. tako blazen, da bo verjel, da je v Petrovčah zmagalo »katoliško« prepričanje kakega Fridricha nad »krivoverstvom« kmeta Ocvirka? Ali obstoji to katoliško prepričanje v neplačanih računih, ki so pa vendarle v uradnih knjigah vknjiženi kot plačani? Do vraga tako »katoličanstvo«! Ne, — strah pred raznimi razkritji o brezvestnosti v občinskem gospodarstvu, strah za lastni obstanek, če izgubi gospodarstvo v občini, to je bilo tisto »katoliško« prepričanje, ki je zmagalo v Petrovčah in ki zmaguje drugod. Pravega verstva nikjer niti trohice, povsod samo potom nasilja in nečuvnega strahovanja prisleparjene večine.

In vendar: te vedne zmage klerikalizma vplivajo na o stvari nepoučene somišljenike narodne stranke. Mnogi vidijo v teh dogodkih propadanje stranke. Kako silno se motijo! Naj se spomnijo na prve početke našega gibanja pred prilično tremi in pol leta. Naj se spomnijo, v kako težavnih razmerah smo dali temelj naprednemu gibanju med našim ljudstvom. Naj se spomnijo naših neštetič člankov, v katerih smo povdarjali, da bode trajalo desetletja, predno se bodo začeli kazati vidni uspehi našega dela za napredek. Kdor je šel v narodno stranko samo v krivem upu, da bomo v par letih mogli ubiti mogočnega zmaja: klerikalizem, kdor je posebej pri tem morda celo računal na kake osebne dobičke, — boljše da ga nikdar ni bilo v naših vrstah! Naj sledi petrovškemu Fridrichu, ki je bil v naših vrstah, dokler je upal na državnozborni in pozneje na deželnozborni mandat, in ki ga je srce takoj potegnilo h klerikalcem, ko se mu to ni izpolnilo.

Kdor ni šel v naše vrste iz navdušenja za napredek naroda, s trdno voljo s svoje strani pripomoči v težavnem boju zoper poneumnevanje ljudstva, — boljše da ga nikdar ni bilo. In kdorkoli po zadnjih klerikalnih zmagah po raznih občinah čuti v sebi malodušnost, boljše da ga ne vidimo več v naših vrstah.

Malodušni bi morali postati, ako bi videli, da padajo naše postojanke. Dejstvo pa je, da teh doslej še imeli nismo, ker nismo bili mi naprednjaki gospo-

darji v deželi, ampak gospodari že tisočletja nad našim ljudstvom črna tema klerikalizma. Naravnost navdušiti mora v takem položaju vsakega pravega narodnjaka dejstvo, da smo si v kratkem času obstoja narodne stranke vzgojili med našim ljudstvom toliko značajev in prepričanih naprednjakov, ki vkljub grožnjam, vkljub najhujšemu pritisku upajo javno in pri volitvah v tolikem številu nastopiti proti klerikalnemu gospodarstvu. Marsikje smo že zrušili klerikalne trdnjave, drugod pa (glej Petrovče, Velika Pirešica, Št. Peter itd.) smo jim zadali hude in težke poškodbe, in marsikatera trdnjava duhovskega gospodarstva pade tekom bodočih let. Ako vidimo vse to, se mora v nas vzbuditi ne malodušnost, ampak trdno prepričanje in trdna vera, da si napredek, da si napredna misel s težavo sicer, in vendar mogočno kleše svojo pot tudi med naš narod. Trajalo bo leta in desetletja, predno bomo videli prave velike uspehe našega podrobnega dela: a eno je gotovo, napredna misel in ž njo nje nositeljica narodna stranka nazadovati ne more, ampak mora trajno, četudi polagoma napredovati.

To je naša beseda o Veliki Noči vsem našim somišljenikom in v prvi vrsti vsem onim, ki jim vsled nerazumevanja našega položaja hoče kloniti duh.

»Velika Noč« še vlada danes nad našim narodom, velika tema duševnega suženstva in robotanja, velika noč klerikalnega gospodarstva. — delajmo vsi, ki čutimo dobro voljo, trajno in neumorno, da bomo kedaj slavili Veliki Dan duševnega vstajenja, duševne svobode, s tem pa tudi Veliki Dan gospodarskega blagostanja in politične svobode našega naroda!

Iz političnega sveta.

Državni zbor. Dne 18. tm. je šel državni zbor na velikonočne počitnice. Prej je še odkazal vladni predlog o ustanovitvi italjanske pravne fakultete proračunskemu odseku. Razpravljal je tudi o vladnem predlogu glede omejitve pijančevanja. Predlog je bil odklonjen, ker je bil takšen, da bi se pijančevanje ne omejilo, ampak bi se le ljudstvu naložila nova bremena. Zanimivo je, da so za vlado glasovali slov. klerikalci. Seveda, prikupiti se treba. Iz tega predvelikonočnega zasedanja ni vlada prinesla ničesar drugega pod streho, kakor rekrute in pa predlogo o lokalnih železnicah. To je go-

LISTEK.

Povest o vstajenju.

(—è.)

Tako lepo so zamigljali snežni zvončki za potokom, zažarele so rumene kalužnice in zaduhtele vijolice — klicali so vsi pestri cvetovi: „Krist je vstal!“ En metuljček, dva — glej ju; srečala sta se, ustavila, poljubila po ruski šegi: „Krist je vstal!“ Žolna je stekla po drevesu in potrkala žužkom, ki so spali mirno in leno za lubom: „Krist je vstal!“ — in vsepovsod je vstajalo, se je vzbujalo, je klicalo. — Iz visoke line stolpa pri Sv. Petru so bahato klenkali zvonovi in tudi po svoje oznanjali vstajenje ter vabili vernike k procesiji, pri kateri naj bi videli Kristusa, ki je vstal, ter klonili glave pred globoko skrivnostjo svete vere. In hiteli so od vseh strani, da se poveše, poradujejo v svetem veselju . . .

Godila se je procesija po starem, občevadnem vzporedju z banderi, križi, kajenjem, zvonjenjem in kričavim petjem — tudi suvanje in prerivanje je bilo tako, kakor ga opazujemo vsepovsod. Le eno ni bilo kot ponavadi. Visoki, sloki župnik se je danes nenavadno hitro gibal, kakor bi se mu mučilo kam po procesiji, kakor da zanj ni končala Velika sobota s tem svetim opravilom. Po blagoslovu jo je kmalu odkuril v župnišče, tam sprejel neke fante in neke može in dolgo je trajalo posvetovanje . . .

Tisto pomlad je bilo, ko se je hotel naseliti hudobec v fari šentpeterski. Ne da bi prišel v pravi podobi kakor ga rišejo: črn, kosmat, z repom in kopitom — ne, prišel je v čisto človeški

postavi s pametnim obrazom, z resno besedo in s prosvitljeno knjigo — tak je prišel ter se naselil v fari. In to je župnika bolelo! Saj se še niso kujale dobre duše: še so dajale zbirco rajše obilnejšo mero kot preslabo; še so plačevali maše, da jih je moral ubogi gospod brati kar več plačanih naenkrat; še ni zmanjkalo revnih duš, ki so čakale svetega odrešenja, ter so plačevali zanje dobri farani obile očenaše; še so bili farani tako sveti, da jim je lahko z mirno vestjo dovoljeval župnik večkratno prejemanje sv. obhajila na račun ene izpovedi. Tako je bilo v tem oziru še vse lepo v starem redu — in bil bi lahko zadovoljen župnik s svojimi farani. A ni bil — hudobec je bil med njimi. Že se je razširjal smrad časopisja; ljudje so začeli čitati; gospodarski shodi so ljudem ugajali — to, to je bolelo župnika, vnetega za blagor svojih duš. Zato je bil žalosten, zato so bile težke njegove sanje, zato se mu je zarisala ostra poteza v dolgo, suho lice . . .

In tisti dan, ko so naznanjale rožice vstajenje, ko so klicale iz zaspanosti ptice, prav tisti dan, ko je obhajalo verno ljudstvo vstajenje Odrešenika — prav tisti dan so prinesle novine vest, da se vrši drugi dan »vstajenje šentpeterske mladine«. „Tudi ti, o mladina, vstani in pokaži, da je tvoja volja in želja po izobrazbi in napredku resna in krepka!“ se je glasil vzklik na koncu vabila k zborovanju. Zato pa jo je odkuril župnik kar kmalu po blagoslovu v župnišče, tam sprejel neke fante in može in dolgo je trajalo posvetovanje . . .

Če bi bil jaz pisatelj po milosti božji in bi pisal povesti za kratek čas, bi imel zdajle priliko opisati ves pogovor, katerega bi si lahko izmislil. Zakaj bi si ga ne? Če vem, o čem so govorili, bi vedel povedati gotovo tudi, kako so

govorili; zlasti, ker poznam vse tiste fante in tiste može in tudi vem za njihove posebnosti pri govorjenju in izgovoru. Ker pa ni v moji moči in tudi ni moj namen, pisati za kratek čas — pa molčim o zakulisnih dogodkih in pogovorih, ki so bili na vrsti ta večer tuintam. Omenim le, da je župnik z gorečo molitvijo v srcu in z „Apage satanas!“ na ustnah zaspal mirno in sanjal o nebeškem zaslužnju, ki mu ga rodi njegovo dejanje . . .

„Ho, ho, ho! ne bodo govorili! Mi že vemo, kaj moramo storiti,“ je vpil drugi dan dopoldne v gostilni, kjer je bil napovedan shod, šentpeterski mežnarček. Po sv. opravilu je bila povabljena mladina — mežnarček pa je prišel že med mašo, da si je napravil prostor čisto pri mizi, kjer so imeli mesto govorniki. Čudil se bo kdo, da je imel mežnarček čas med mašo — kot zvesti kronist lahko pojasnim, da v fari šentpeterski mrgoli ljudi, ki se tepejo za mežnarški posel; kajti sila pobožna je fara in strežba pri maši je angeljsko opravilo. Da pa se je razvnela ta pobožnost množice še bolj, sta opravljali to službo danes dve pobožni ženski, obe častitljivi deviška ostanka. Toda to le mimogrede!

Prišli so govorniki — znani organizatorji mladine iz mesta in dežele; nabiralo se je občinstva. In pričelo se je, kakor je potrebna in utemeljena navada ob takih prilikah. Nastopil je govornik.

„Ves krščanski svet se veseli danes praznika, velikega praznika, ko itd.“ se je vpeljal lepo ter prešel potem na potrebo organizacije stanov.

„Pridiga je bila že v cerkvi, in še boljše so povedali gospod“, se je oglasil v kotu visok mladenič in surov smeh se je razširil po sobi.

tove jako žalosten uspeh za njo. Pa Bienerth in tovariši se trdovratno drže ministerskih stolic in si mislijo: le pljuvajte, kakor hočete — mi pa ostanemo, kakor smo b'li. Radovedni smo, kako se bodo naši slovanski, posebej slovenski poslanci po veliki noči postavili za naše zahteve. — Snide se državni zbor zopet dne 14. aprila.

V proračunskem odesku je vlada doživela zopet strašen poraz. Propadel je nek predlog trgovinskega ministra v zadevi pogodbe s tržaškim Lloydom.

Ogrski državni zbor je bil 21. tm. razpuščen. Zadnja seja je bila strašno burna. Koštevci in Justovci, ki morajo dan za dnem gledati, kako min. predsednik Khuen razpreda svoje mreže po celi Ogrski, so bili silno razburjeni in so ga dejansko napadli ter lahko ranili. Gotovo je, da bota te dve stranki pri prihodnjih vplivih celo vrsto mandatov izgubili.

Državni obrtni svet je sklenil, da smatra obvezno zavarovanje obrtnikov za starost in onemoglost za potrebno.

O ta ljubezen do Slovencev! Nemški poslanec Marckhi se je v seji drž. zbora zadnji petek zavzemal za žel. progo Polzela-Vransko-Domžale. To je lepo — bodo rekli kaki slepci! A pravi namen Marckhlov je zanesti med Slovence v tej zadevi razpor, ker se nekateri zavzemajo za progo v Kamnik in ne v Domžale. Pri tem razporu bi se seveda zopet smejali Nemci, ker bi vlada lahko mirno rekla: ker se preprate, kje naj gre proga, sploh nič ne damo!

Hrvatski sabor ali državni zbor v Zagrebu se je sešel po dveh letih 18. tm. Predstavila se mu je nova vlada pod banom Tomašičem (glej sliko!), ki je razvil v daljšem govoru načrte nove vlade. Glavno delo, ki gamisli sabor izvesti, je preosnova volilne pravice, ki se bo razširila na podlagi znižanega cenzusa.

Med Avstrijo in Rusijo se je dosegel po dolgih pogajanjih sporazum na tej podlagi, da obe državi rešpektirata sedajni položaj na Balkanu. S tem je hvala bogu enkrat konec oni bahaški politiki barona Aehrenthala, ki bi nas bila kmalu zapletla v vojsko s Srbijo. Slovanskim državam na Balkanu pa je s tem dana možnost, da se svobodno razvijajo.

Na Francoskem imajo zopet škandal. Pri likvidaciji samostanskih premoženj so se zgodile velikanske sleparije. V zvezi s posameznimi redovi so likvidatorji, med njimi posebno neki Duez, poverili več milijonov. Klerikalci so takoj zavpili, češ to je kazen božja zaradi preganjanja vere na Francoskem. Pa se je kmalu izkazalo, da so bili ti klerikalni lumpje v zvezi s sleparijami. Sleparje bo zadela zaslužena kazen.

Srbski kralj Peter je 20. t. m. odpotoval iz Belgrada na obisk k ruskemu carju v Petrograd.

Na Grškem je po nekaterih krajih prišlo do kmetskih puntov. — Nekateri mislijo, da pride do splošne kmetске vstaje po celem Grškem.

„Marsikdo je že poskusil od vas, dragi mladeniči, kruh v tujini in vsakdo se je lahko prepričal, kako težavno je človeku, če mu manjka izobrazbe“, je nadaljeval govornik, ne meneč se za medklic.

„Zabavlja.“

„Pravi, da mi nič ne znamo.“

„Zakaj pa imamo tako šolo?“

Poglel se je hrup, pa le s težavo je mogel napraviti govornik kratak konec.

„Jakec, daj, daj gospodu pol litra vina in kos kruha, ko so tako lepo govorili,“ se je glasilo zopet iz kota surov glas.

Tako se je vršil shod in mladina šentpeterska je pokazala v polni meri, da zna biti surova in divja, kadar je treba, kakor zna biti pobožna in milosrdna, kadar je treba. Čisto gotovo je, da se kakšna organizacija ni ustanovila.

Po shodu pa so sedeli govorniki pri domačem učitelju ter se pogovarjali o razmerah. Med njimi je sedel tudi preprost mož inteligentnega obraza, živih, črnih oči, ki niso izgubile na svoji živosti vzlic temu, da je ležala globoka žalost na njegovem licu. On je bil, ki so ga razkričali za hudobca; on je bil, ki mu je v nemala dušo ljubezen do naroda zatirane, teptanega in zaničevanega od samega sebe; on je bil organizator, agitator — on je bil, ki je mislil obhajati tako lepo Veliko noč: vstajenje in probunjenje mladine svoje ljube, ljube šentpeterske fare . . . On je bil in globoka je bila žalost na njegovem licu, a oko mu je gorelo, ko je vskliknil: „Ne, gospoda! Ostanimo zvesti svojemu delu! Ljudje morajo izpregledati prejalislej in mladina mora izgubiti na svoji podivjanosti in surovosti!“

Tiho so si podali rōke ob razstanku in tiho so odšli tuji gospodje; ponosno pa je vrgel v tilnik glavo organizator in razmišljal, da bi brez Golgate ne bilo vstajenja . . .

Bolgarski car Ferdinand je na obisku pri sultanu v Carigradu. S tem menda odpade tudi vsak strah zaradi vojske med Bolgarsko in Turčijo.

Beleške.

V Nižje šole na Štajerskem. Tu le navedemo uradno statistiko šolstva na Štajerskem, da naše čitateljstvo uvidi, da Slovenci res nimamo vzroka, biti s šolstvom zadovoljni. Od 68 šolskih okrajev jih ima 47 samo nemški, 1 samo slovenski in 20 okrajev oba učna jezika. Nemci imajo javnih šol za šoloobvezno dečo: 3 mešane meščanske šole z 37 razredi, 9 deških meščanskih šol z 37 razredi, 11 dekliških meščanskih šol z 49 razredi; 6 izmed teh je četirirazrednih. Pripravnic je 6 s 27 raz. mešanih ljudskih šol 521 (1403 razredi), 46 deških šol (326 raz.) 43 dekliških šol (308 raz.). Šol s slovenskim učnim jezikom je 225 mešanih (706 raz.), 6 deških šol (27. raz.) in 5 dekliških (19 raz.). Nemški in slovenski učni jezik ima 33 šol (124 raz.), 3 deške (15 raz.) in 2 dekliških (11 raz.). Razven teh javnih obstojijo zasebne pretežno nemškim poukom (šulferajnske šole, nadalje klerikalne in protestantske šole) 6 dekliških meščanskih (21 raz.) 2 deški ljudski (8 raz.) 32 dekliških ljudskih (117 raz.), 2 mešani (6 raz.) nadalje 1 protestantska (1 raz.) mešana, in po 1 ženska in moška (8 raz.). Židje imajo 1 nemško tri razredno šolo. Obstojata pa še nekaj privatnih nemških šol ljudskih in meščanskih, za mutce, slepce itd., v celoti 34. V vseh teh se vzgojuje 145.460 otrok nemški, 11.820 nemški in slov. in 53.950 slovenski. Če pomislimo, da je dvojezičen pouk nam na škodo, Nemcem pa v korist, moramo še 11.820 otrok pripisati bodočim Nemcem in mi vidimo, da se jedni tretjini štajerskega prebivalstva — Slovincem — vzgaja slovensko samo ena četrtina, pa še niti narodno ne. Razmerje je še tem neugodnejše, ker je slovenske dece primeroma več ko nemške.

a Nemški poslanec pl. Stransky je govoril v državnem zboru o narodnih pravicah ter rekel, da Nemci zahtevajo za nemško ozemlje le nemške uradnike. No, kar zahtevajo Nemci za nemško ozemlje, to smemo mi Slovenci zahtevati vendar tudi za slovenske pokrajine, namreč slovenske uradnike. Isti poslanec je trdil, da hočejo Nemci uganjati le narodno politiko! Ako pa naši poslanci isto storijo, potem jim pravijo Nemci: Nationale Hetzer! Kaj ne „Štajerc“!

Zelo važno besedo je izrekel nedavno „Slovenec“. V članku, kjer zagotavlja javnost, da je S. L. S. res katoliškega prepričanja, beremo odstavek: „Končno pa — in to je najbolj važno — takozvani politični klerikalci niso naši pristaši. Človeka, ki ne veruje, pa išče pri nas profita, se pozna že od daleč. Takih ljudi ima vsaka stranka zadosti okoli sebe, vsaka stranka tudi ve, koliko sme zaupati in zidati na nje.“ Trde so besede, kdo jih more čuti? Odkrito priznamo, da smo mislili, da so oni, ki pišejo v „Slovenca“, izgubili že zadnjo troho poštenja, a ta številka je pokazala, da je še vendar nekdo ohranil neki značaj. Ali kaj porečejo k temu razni politiki, recimo Šuklje, Verstovšek in drugi in kaj Šušteršič, ki je vendar kot klerikalec in pol uradno povedal, da klerikalci ni treba vere?

Svarilo pred nemškimi agenti! Mi smo že opetovano opozorili slovensko javnost, naj se čuva tujih agentov, zlasti takih, ki ne znajo slovenski. Po slovenskih krajih se klati nabroj različnih agentov, ki živijo večinoma od goljufije. Tako je bil pred kratkim obsojen v Ljubnem nek Karl Proksch iz Dunaja na dva meseca ječe, ker si je različne premije, ki jih je inkasiral, pridržal zase. Nek agent Josef Glauninger iz Gradca pa je bil radi goljufije in poneverjenja obsojen na sedem mesecev ječe. Torej pozor pred nemškimi goljufi!

a Lov na neumneže. Po Sp. Štajerskem nagovarjajo sedaj gg. duhovniki ljudi, naj bi pristopili z letnim doneskom 3 kron k neki družbi, ki ima namen osrečiti Avstrijo z novimi samostani. Cesar Jožef je bil namreč nekoč tako predrzen, da je duhovne lenuhe izgnal iz njihovih ndobnih stanovanj in jim prodal nakupičeno in nagoljufano imetje. Sedaj pa nimamo Slovenci nobene druge važnejše potrebe kakor da prispevamo za nove samostane! Zato odgovarja te ljudi od tega davka na — neumnost!

Štajersko nemško čebelarstvo društvo je imelo včeraj v Gradcu svoj občni zbor. Društvo šteje sedaj 87 podružnic z 2.255 člani in 18. potovalnimi učitelji. Dohodkov je bilo 8.557 K 66 vin., izdatkov 5.937 K 18 vin. Za predsednika je bil izvoljen Karl Schuller. — Društvo uživa zdatne državne, deželne in okrajne podpore.

v Reformo zakonskih zadržkov so dovršili na besedo papeža Pija v Rimu. Po tej odpade zakonski zadržek 3. in 4. stopnje krvnega sorodstva in svaštva, duhovno sorodništvo in mesto 12. leta pri dekletih in 14. pri dečkih se določi 15. oziroma 18. leto kot za sklepanje zakonov potrebno. Ne- ločljivi zakon seveda ostane, pač pa bodo uvedli samo eden odklic. Ali tudi tega ni treba, če duhovnik prevzame vso odgovornost na se. Mar li mislijo s tem priti duhovniškemu „celibat“ na pomoč? Tajni zakoni?

Celjski okraj.

a Celjsko društvo za varstvo otrok je imelo 20. t. m. svoj drugi občni zbor. Udeležba je bila — celjska. Zato so pa ti maloštevilni udeleženci v polni meri priznavali delo, ki ga vrši društvo posebno v celjski okolici, in obžalovali, da najde tako društvo še vedno premalo zanimanja in podpore. Tajnik g. dr. Dolar je opisal 23 slučajev, ki jih je odbor rešil in podal načrte za najbližjo bodočnost. Blagajnik g. Kolenc je poročal o denarnem stanju. Vseh dohodkov je bilo K 100243, stroškov pa K 36822. Preglednik g. ravn. Jošt je izjavil, da so vsi računi v redu in podal nekaj dobrih nasvetov.

a Občni zbor obeh celjskih Ciril-Metodovih podružnic se vrši v četrtek, dne 31. t. m. v „Narodnem domu“, čitalnična soba. Obilo udeležbe!

Otroški vrtec bode stavila celjska mestna občina na »severni meji mesta proti Gaberju«, kakor se glasi sklep mestnega sveta. Stroški so proračunjeni na okroglo 30 tisoč kron. Naloga Slovincem bode sedaj, da z združenimi močmi delamo na izpopolnjevanje in če treba razširjenje slov. otroškega vrtca v Gaberju. Sloven. ljudsko-šolsko vprašanje tudi spi spanje pravičnega . . .

Iz Savinske doline. Razmere na c. kr. pošti v Rečici nam prav nič ne ugajajo. — Evo samo nekaj vzrokov naše nezadovoljnosti: pisma so že ostala po 10 dni v uradu na občutno škodo strankam; denarna pisma rabijo po 7 dni za dostavo, kar je že povzročilo sumničenje vestnega in poštenega poštnega pota; denarna pisma v vrednosti po poldrug tisoč kron so se že oddala tujcu in ne pravemu lastniku (slučaj Zavolovšek). Te in še druge, tu nenaštete »malenkosti« naj služijo v resen pomislek rečiški poštarici ali »poštni gospodični«, da so še nad njo tudi višje oblasti, ki ne bodo trpele takih razmer na naši pošti. Tudi so se slišali na pošti izrazi »o . . . slovensčina«, »windischer Trottel« itd. Ali ste jih vi rabila, gospodična? Rečiški g. fajmošter, kateri vam daje hrano in stanovanje, vas menda ne navaja na to? Pričakujemo, da napravi c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu kmalu red.

a Šentjurski pevski zbor se pripravlja na veliki koncert kojega namerava prirediti početkom maja meseca v prid spomenika bratov dr. Ipavcev. Pele se bodo po večini nove, še nikjer proizvajane skladbe obeh skladateljev. Z ozirom na dejstvo, da bode mogoče te skladbe slišati samo v Št. Jurju in na blagi namen koncerta, si usojamo vsa slavna društva in cenj. občinstvo v bližnjem in daljnem okrožju opozoriti, da se pripravljajo na mnogoštevilni poset. Zbor se je tekom zadnjega časa zelo pomnožil, ter si vedel pridobiti dobrih in priznanih moči. Zato mu je tudi dober nastop in uspeh — občinstvu pa povsem nov in izreden umetniški užitek zasiguran.

v Šmarje pri Jelšah. Pri naborih dne 18. marca je bilo potrjenih 41, dne 21. marca 53 fantov, skupaj 97. — Na nabor je prišlo okoli 350 fantov.

Iz Mozirja. Naš gornjegrajski okraj je dobil tudi letos podporo vsled suše v senu, slami in za hrbovite kraje tudi koruzo, za približno polovico vrednosti dnevni cen, nekateri najubožnejši dobili so tudi zastonj. Pregovor pa pravi, da namen posvečuje sredstva ter bi se moral plemeniti namen pomagati bornemu narodu venčati tudi s še plemenitejšimi sredstvi povodom oddaje v roke prosilcev. Vse prizadete činitelje, od c. kr. ekspoziture naprej, ki so pripomogli, da je prišlo do podpore, je vodila le ena misel, namreč ubogim pomagati. To se pa nikakor ne more trditi pri neki zadnji uradni osebi dotičnega župana, ki je imel podrobno razdelitev v začetni mu poti. Od krme si je računal od vsakih 100 metercentov naenkrat po 100 kron voznih stroškov iz kolodvora do svojega za drag denar prepuščenega kozolca, med tem ko je lansko leto ravno polovico manj veljalo, ker tudi stolni kapitel v Ljubljani plača voznine od 100 metercentov samo kron 30 na kolodvor. Še večja izkoriščenja in zlorabe uradnega delokroga so bile pri oddaji koruze, za katero plača voznje od kolodvora pameten človek samo okoli 40 vinarjev od 100 kil., a v tem slučaju se je od obdarovanih izsilila voznina po 2 kroni od 100 kil. Država je odala na kolodvoru koruzo 100 kil po kron 6 in ubogi hribovski kmet mora plačati za njo naenkrat 8 kron. Gotovo se opraviči ta skoraj dvekronska razlika od metercenta s tem, ker je država ceno koruze prenizko nastavila, vsaj po mnenju župana, vsled česar dotični grabežljivi razdelitelj bogati z žltji svojih občanov trpinov svoj nepoklicani žep. Ali je to pošteno, človekoljubno, ali ni služba žu-

pana bližnje in to še celo ene najbolj klerikalnih občin častna, nikakor pa ne sme biti dobičkaželjna. Na čast rečeno naj bo, da so drugod bile izjeme, ter se je čeneje razdeljevalo, ker se je delalo res za blagor ljudstva. Krivci pa si naj obraz v sramoti zakrijejo in se zgnube! Upa se in apel gre na predstojna mesta c. kr. kmetijske družbe v Gradcu, da bodo okr. glavarstva dala vse račune po dotičnih pomožnih krajevnih odborih pregledati in ceniti. Z računi in preostanki na svetlo, ter komu in koliko se je porazdelilo, menda ni šlo vse po grlu za občni blagor. Toliko v obrambo prizadetih kmetov plačnikov.

Požarna bramba v Škofljvasi je imela po dolgem času dne 13. t. m. prvo vajo. Kako lepo je bilo slišati, ko je vojniški Jekl razlagal našim požarnikom v blaženi nemščini. Da je komanda tajč, kajpak! Brez tega za nekatere Škofljevaščane ni življenja. Posledica temu je, da so imeli pri vaji kakih 6—8 ljudi. Ko bote napravili društvo slovensko, kakor se za našo slovensko občino spodobi, pa bote jih imeli tudi pri vajah res 40, ne kakor zdaj, samo na papirju.

c Iz Gotovelj. Ko takole prebiram tebe, dragi „Narodni List“, mi pride pogostokrat na misel, zakaj vendar nimamo pri nas kakšnega naprednega Bralnega društva. Mož in fantov, žen in deklet je dovolj, ki bi se takoj navdušili za dobro napredno stvar. Žalibog moramo reči, da se gotoveljska napredna mladina vse premalo giblje. Ker nimamo doma nikakega poučnega govora ne o gospodarskih ni kmetijskih rečeh, ne o politični izobrazbi, moramo, če že hočemo kaj slišati, iti v sosesčine. K nam skoro nihče ne pride. Stori bi se gotovo vse, ko bi le kdo začel in vodil. Obracam se zaupno do Vas, cenjeni g. nadučitelj! Osnajmo si nekako izobraževalno središče, kjer se bomo poučevali v gospodarskih in političnih rečeh, kjer bomo včasih prirejali kakšne igre in pošteno zabavo! — Gotoveljska napredna mladina.

c Nova Štifta pri Gornjem gradu. Ako trezno in pazno zasledujemo gibanje abstinence med drugimi narodi in tudi po nekaterih krajih na Slovenskem, pač moremo vsklikniti: srečen narod, ki gledaš trezen v bodočnost. Žalibog, da tukaj ni tako; saj ravno ljudje, ki bi bila njih sveta dolžnost, odvracati ljudi od nesrečnega pijančevanja, ti ljudje, mesto da bi svarili ljudi pred žganjem, še delajo na to, da se v bližini svetišča gospodovega, v hiši, ki jo je ljudstvo ne za žganjarno, ampak za stanovanje cerkvenika z žulji svojih rok zidalo, največ žganja popije. Mogoče ni našemu župniku znano, da je ravno žganje ona rana na narodnem telesu, ki podkopava zdravje in uničuje blagostanje? Mari je žganjarna v mežnariji v korist ljudstva? Po vašem mnenju gotovo, drugače bi ne dovolili, da se v mežnariji razširja smrad nesrečnega žganja! Toda saj smo pod klerikalnim kopitom. Ti ljudje, ki jim je treznost ničla, pač menijo, da delajo s tem za ljudstvo, oziroma za njega boljše bodočnost. Ako bi bil naš župnik mož na svojem mestu, bi gotovo tega ne pripustil. Večkrat je naš župnik s prižnice zabavljaj na fante, ki popivajo. Kako pa bodo ljudje drugačni, ako se jim pa daje tak vzgled?! Ne čudimo se ljudem, ki pijejo, pač pa oistro grajamo početje župnika, da pusti v mežnariji prodajati žganje. Mar meni g. župnik, da je njemu dovoljeno vse, da sme zanitčevati vse, kar ni slepo orožje v njegovih rokah? Pri njem je vsak naprednjak, če je še tako pošten, največji izgnabljenec! — Govoriti bo treba odločno besedo! To bomo tudi že storili. Zastrupljati ljudstva ne pustimo še z žganjem, ker ga je že klerikalizem dovolj zastrupil!

Celjska „vahtarica“ je morala priobčiti na uvodnem mestu popravek celjskega državnega pravdnštva, da ni res, da bi si bili Slovenci sami pobili v septemberskih izgredih l. 1908 šipe in napise. Dotični Jovan se je sam tega obdolžil, da bi dobil čez zimo v — kaznilnici hrano in stanovanje. Jovan se že zato ni mogel udeležiti izgredov z dne 20. septembra, ker je ležal tačas bolan v celjski bolnišnici. — S tem jo je skupila celjska „vahtarica“ po svojih lažljivih zobeh, potrjeno pa je tudi, kdo je priredil septemberske izgrede v Celju in kdo si želi novega pobijanja po mesta! To so edino le celjski Nemci, oziroma nekateri zagrizeni hujskači. Oblasti vedo, kaj jim je storiti.

v Za štefane! Minule dni se je videlo „pri zamorca“ v Celju gališkega župnika popivati s 6 kmeti iz Vel. Pirešice. Č. g. župnik je kmetom lastnoročno nosil štefane na mizo. Najbrž je šlo za kako odplačilo pri obč. volitvah v Vel. Pirešici — in za tako svet namen se poniža celo g. župnik za proviz. natakarka. Za vino in cigare — prodajajo naši ljudje svoje glasove. Sramota!

v Občni zbor CM podružnice za Gaberje, ki bi se bil imel vršiti pretečeni petek v gaberškem Sokolskem domu, se bode vršil majnika obedom z veselico v Bukovem žlaku.

Iz Slivnice pri Celju. 17. t. m. se je tu vršil pogreb umrlega naprednega mladeniča Jakoba Kumerca. Udeležili se ga niso samo ugledni domačini v lepem številu, temveč tudi zastopniki napredne mladine in pevci iz Št. Jurja ob j. ž., nadalje sosisljeniki iz Grobelnega, Ponkve, Dramelj in celo z daljše Polzele. V imenu osrednjega odbora ZSNM,

kateri je položil na krsto krasen venec z dolgimi trobojnimi trakovi, se je poslovil na domu od milega in delavnega tov. urednik Lešničar iz Celja. Povdarjal je tudi njegove zasluge za Narodno stranko. Šentjurski pevci so zapeli doma in pozneje ob odprtem grobu po eno žalostinko, krasno in precizno, kakor smo od šentjurskega zbora že navajeni. — Dasi vidno nerad, je vendar na višje povelje iz Maribora spremljal kaplan Dvoršak umrlega od cerkve na pokopališče. Sorodniki so namreč vsled župnikove prepovedi cerkv. zvonjenja in pogreba brzojavno izposlovali oboje v Mariboru. Župnik Kozinc je celo zahteval, naj se Kumerca po noči pokoplje med samomorilci! Po celém okraju se je od znane ali neznan strani razneslo govore, ki so sramotile rajnega fanta, kateri je bil vseskozi vzoren, delaven in pošten mladenič. Imel je to edino »napako«, da je bil naprednjak in da je kaplana Dvoršaka tožil za to, ker mu je rekel, da ni nič prida zaradi čitanja »Nar. lista«. Kaplan Dvoršak je bil takrat obsojen na denarno globo in morda je to vplivalo na duhovniške šikane ob pogrebu. Župnik, baje izobražen človek, je celo hotel vedeti, ali je nagrobnica »Blagor mu, ki se spočije« politična ali ne? — Splošna sodba je, da Slivnica še ni videla takega pogreba in da je doživelo slivniško duhovništvo s svojimi prepovedmi veliko blamažo. Ostal je trn sovraštva in upora proti takim propovednikom miru in ljubezni, kateri ne poznajo prizanašanja niti napram mrličem.

a Zastrupil se je 15. tm. zjutraj v celjski domobranski vojašnici pešec Alojz Kerše, najbrže zaradi tega, ker je bil degradiran s korporala na pešca.

v Iz Teharja pri Celju nam pišejo: Celjske šolske sestre so tu s pomočjo gg. duhovnikov kupile Englovo posestvo in ustanovile nekako gospodinjstvo šolo. Priznavamo, da je tak zavod na Sp. Štajerskem nujno potreben, samo zdi se nam, da ni v pravih rokah. Čč. šolske sestre si namreč po neki resnični anekdoti, katero je pravila ena izmed gojenk, predstavljajo gospodinjstvo šolo za vzgojevališče — dobrih farovških kuharic. Sestra voditeljica je namreč tožila dotični gojenki, da imajo ubogi župniki na deželi za kuharice kmečke ženske, s katerimi niso zadovoljni, ker se „nič ne zastopijo na boljše manire“. In teharska gospodinjstva šola hoče temu nedostatku odpomoči. Vidi se, da se seli kultura in hrepenenje po rafiniranejših užitkih tudi v naša župnišča po deželi, ki so bila doslej zatočišča naravnega patrijarhalnega življenja.

Za Ciril-Metodovo družbo so nabrali udeleženci pogreba tov. Kumerca v Cmokovi gostilni v Slivnici pri Celju 9 K in za narodni sklad 4 K 44 vin. Iskrena hvala!

Iz Št. Jurja ob Taboru. Neimenovani je plačal vsled poravnave z gosp. učiteljem F. Koširjem za CMD 15 K in 15 K za narodni sklad.

v Izobraževalno delo čukov se kaže v najlepši luči v Grižah. 15. tm. večer je tolpa čukov napadla na cesti mirno stoječe fante s koli, latami in sploh z vsem, kar so dobili v roke, pri tem pa so vpili in rjovel, da se je slišalo v tri vasi. To so sadovi „izobraževalnega dela“ in vednega hujskanja gotovih gospodov v tukajšnjem bralnem društvu.

c Sv. Štefan pri Šmarju. Iz naše občine jih je šlo k vojaškemu naborom 18 in potrjenih jih je bilo 6. — Pri tem še pripomnimo, da je nekaj razgrajačev na nedeljskem shodu bilo ravno teh „rekrutov“, ki so prišli k naboru iz tujih krajev, koder delajo, in ki mislijo, da so se tam vseh modrosti z veliko žlico najedli.

c Sv. Štefan blizu Šmarja. Gospod urednik, prejmite tudi od mene par vrstic. Akoravno sem nov dopisovalec, ker so drugi preboječi, vendar sem se odločil za par besedic. Pred kakimi dvema leti sem služil v Mariboru v pivovarniški tovarni; neko nedeljo sem po naključju prišel v cerkev šolskih sester in sem tam videl, kako ženske, katere so v samostanu, duhovniku pri maši strežejo. V nedeljo 20. t. m. sem pa pri nas videl ravno taki prizor. Pri večernicah je namreč kuharica našega župnika stregla župniku. Zelo čudno se mi je zdelo, ko nisem mežnarja videl; mislil sem, da je gotovo bolan. Po večernicah sem pa šel k g. Planinšekju po tobak, sem pa zlomka videl v krčmi in slišal, kako je gospode, ki so prišli na shod, grdo za fehtarje zmirjal. Meni se je pa studilo takega čvekanja in ker me je po zimi pri velikem oltarju ob priliki nekega ženitovanja ozmirjal, da sem mu premalo dal, ga imenujem zdaj tudi jaz fehtarja. — Tudi sem zvedel, da je nekatere fante, kateri so bili bolj mirni na shodu, zelo spodbujal k prepiru. Vem še nekaj drugega, pa ker se ne zanimam za take stvari, bom pa rajši prihodnjic še kaj pisal; odzdaj zaneprej bom tudi jaz večkrat poročal od Sv. Štefana in bom pristopil tudi k narodni stranki, ker sem videl, kakšen slab zgled dajejo naši klerikalci mladini. Akoravno sem bil dozdej pri lažikmečki zvezi. Vas prosim, da mi že ta teden pošljete „Nar. List“ na spodaj naslovljeno ime in sicer v Loko pri Žasnu. Vas pozdravlja Zavednež.

Igra „Tat v mlinu“ v Žalcu. — Ložniški diletantje pripravljajo za velikonočni pondeljek 28. marca burko trodejanjo „Tat v mlinu“: vrši se v dvorani g. Fran. Hodnika, začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Spretno moči diletantov in privlačnost igre same, pač zaslužijo, da ne bo nikogar, ki bi takrat ostal doma. Lepo pomladansko vreme bo omogočilo našim sosedom iz okolice, osobito tudi Celjanom, da nas obiščejo v obilnem številu. Za zabavo je vse kar najbolje preskrbljeno. Svira celjska „Narodna godba“, prijatelje plesa opozarjamo, da se pleše tudi „Češka beseda“ in četvorka. — Vstopnina: Sedeži 1. do 3. vrste 1'20 K, od 4. do 8. vrste 80' vin, od 9. do 12. vrste 60' vin. Stojišča 50' vin. Torej na velikonočni pondeljek 28. marca t. l. vsi v Žalec k predstavi.

c Griže. Gospod urednik! Dovolite tudi meni prostorček v „Narodnem Listu“, da nekoliko opišem neznosne razmere, katere vladajo med delavstvom g. Daniela pl. Lappa. Gosp. Lapp se je sicer izrazil, da ljubi delavce kot svoje lastne otroke, toda dejanski nam kaže ravno nasprotno. Kako se nas plačuje, to je res že škandalozno; tako n. pr. navadna dnevna plača za kopača — (Hauer) znaša K. 2'35, pri enakem delu po akordu pa so zaslužili delavci še pod dnevno plačo. Kako ne, delo slabo, akord majhen, potem pa še paznik Graninger, kadar meri, mešetari in tako meri, da delavcem kolikor mogoče zaslužek zmanjša. Če se pomisli, da delavec že za svojo osebo pri tej draginji najmanj 50 K potrebuje, za ostalo družino, če skromno računimo, tudi 50 K, torej skupaj 100 kron, zasluži pa le 40—50 K, se razvidi, da zasluži toliko, da mu je za umreti preveč in za živeti premalo. Očividni dokaz temu bi lahko podal gospod Praznik, kateri ima v svojih knjigah okroglih 8000 K zabeleženih, katere mu delavci dolgujejo na živilih. Razven tega so še pa drugi trgovci, katerim tudi ne morejo delavci vsled slabega zasluzka redno plačevati živil. Mi smo stavili veliko upanja v posl. Piška, katerega pa še videli nismo, četudi je baje naš poslanec. Njega menda spodnještajerski farovži in Marijine device veliko bolj skrbijo kot pa zatirano delavstvo, katero je on dolžan zastopati. Naj bi raje v dež. zboru obelodanil te razmere, da bi se že enkrat temu pl. gospodu Lappu na prste stopilo. — Eden v imenu vseh. (Op. uredništva: To bote menda težko učakali. Pišek je popolnoma pod komando Koroščevo in za delavstvo ne bo nikdar ničesar storil. Saj je celo glasoval za zvišanje davka na pivo, kar gotovo ni delavstvu v korist. Zdj vidite, koga ste si izvolili!)

c Št. Pavel pri Probodu. Kako se je moglo svoje dni postaviti za pismonošo največjega klerikalnega agitatorja, ki si npa ljudem odsvetovati „Narodni List“, nam je neumljivo. Lojzek, bodi pameten, posebno pa, kadar imaš „čepico“ na glavi! — Volilci so se že začeli zanimati za občinske volitve. Najživahneje se pač zanima za nje bivši predsednik „Triglava“ g. dr. Kunst v lepi slogi z g. kaplanom.

c Iz Kalobja. (Klerikalni uzmovič). — Klerikalec Intihar, rodom iz Kranjskega, sedaj v Koštrivnici, je v gostilni na Kalobju pri „Štefanovem Jožetu“ pri menjavanju nekega denarja vzel iz polne pesti krčmarjeve drobiža in ušel. Stvar zasledujejo orožniki. „Slov. Gosp.“, sedaj pa le na pomoč!

c Kalobje. Misijon v Kalobju se je sedaj končal. končalo se je tudi hujskanje proti „Nar. Listu“ in napredni misli. Ker pa smo Kalobčani previdni, nam nič ne bode škodovalo vse obrekovanje, ampak se še bomo bolj poprijeli narodnega in naprednega čtiva. Kličem vsem: krepko naprej! — Zavedni kmet.

Hrastniški Nemci delajo zopet reklamo za svojo zadolženo šolo. V nedeljo je zborovala v bivši rudniški restavraciji sulferajnska podružnica. Kot slavnostni govornik je nastopil — Linhart iz Ptuj! No — jeden brat je vreden drugega in zato sodi v milje pri hrastniških Nemcih edinole — Linhart. Da bi pa bilo kaj škandala in pa mučeniške slave za hrastniške renegate, so ponoči naložili na tir rudniške železnice cele skale. Od kedaj ima sicer rudnik pravico prevažati ljudi po svoji železnici? Ali se je že pozabilo na mnoge nesreče, ki so se prigodile? Pa, kakor rečeno, malo mučeniške slave in reklame so si morali napraviti Nemci, za to so spravili kamenje na železnico. In Slovence se da na ta način malo oblatiti ter škodovati ugledu trboveljskega „Sokola“, ki je baš to nedeljo napravil izlet v Hrastnik. Naših Nemcev res ne drži ničesar drugega skupaj kot — same lumparije.

v Iz Gornjegagrada. V zadnjem „Gospodarju“ se neki znan farovski mladenič neznanško veseli rad tem, da je bil g. K. iz Noveštife vsled ovaštva katoliškega duhovnika obsojen v zapor. — Zakaj pa „Gospodar“ ne pove, da je kaplan Berk bil pred leti zaradi tistega delikta, torej tudi po § 516 k. z., obsojen na štiri dni zapora? Kaplan Berk je namreč v Rajhenburgu že kot kaplan hotel zapeljati neko zakonsko ženo, katera je pozneje vsled te kaplanove svinjarije žalosti umrla; zaradi tega je bil kaplan Berk obsojen na 4 dni zapora. Ta kazen pa kaplana Berka ni strelila. Njegov vroči temperament mu ne da miru, če le pride v obližje kake Evine hčere. Nadlegoval je natakarice po gostilnah, na pota od službe božje celo gospodično, kateri je pripovedoval, kako ga po „glidih trga“, pri „nesrečnem kometu“ pa se

ehotel zabavati celo z ženskimi hlačami in s punco ki e tičala v njih, pa mu je spodletelo; nekoč pa je v navzočnosti šoloobvezne deklice, brez vsakega sramu pred njo, zamenjal štepih s straniščem. — Seveda pa to ni bilo javno pohujšanje, ker je to storil — kaplan Berk! Kaj ne? No, fajmošter Ferme, zakaj pa kaplana Berka ne naznanite? Zato, ker mislite, da sme katoliški duhovnik ne-kaznovano uganjati lumparije in svinjarije, saj ga štiti „nepriustranski“ svetnik Grebenc. Kaj ne? Fajmošter Ferme, povej nam, s kom občuješ, in mi ti povemo, kaj si in kaj še lahko postaneš.

c **Kaplan Berk** je še pred nedavnim časom pisal nekemu svojemu pristašu, da njegov sin v šoli s svojim obnašanjem druge otroke pohujšuje. Ta njegov somišljenik pa mu je odpisal, da večjega pohujšanja pač nikdo ne daje, kakor kaplan Berk sam. Hud poper za kaplana Berka, kaj? Se vidi, kako že klerikalci o Berku sodijo.

v **Za kazensko ovadbo**, katero je po poprejšnjem posvetovanju pri svetniku Grebencu vložil proti g. K. fajmošter Ferme iz Noveštife, si je stekel največ zaslug znani kaplan Berk. Po hišah je hodil spraševat k puncam, kaj in kako se je zgodilo. Mož se je menda zbal, da je našel nevarnega konkurenta, na drugi strani pa je imel zopet enkrat najlepšo priložnost, z dekleti malo bolj delikatno pokramljati. To je bila zabava za Berka. Toda od vse te ovadbe je vendar kaplan Berk največ dobička imel. Mlade žene, katere mož je odjadral v Ameriko, in katera je v pravdi kot priča nastopila, ni šel, kakor druge, zaslišavat na dom. Kaj še! Mlado lepo osamelo ženo je poklical v farovž in tam se je vršilo — e kaj — zasliševanje! Živijo Rajhenburg! Pa recite, da kaplan Berk ni prebrisan. Sicer pa mu radi verjamemo, da je še „nedolžen“.

Čukovske šale v Petrovčah. Petrovški klerikalci so na povelje gotovih kolovodij po noči naslikali vsem onim, ki so volili pri obč. volitvah klerikalno, širok črn mažež na steno. Zjutraj pa so upili, glejte, liberalci so vam to napravili! Je to prav neumna zvijača, a nekateri le verujejo farizejem in se jezijo. Naprednjaki nimamo nič proti tem, če klerikalci sramotijo lastne volilce — kajti javno bi nikdo ne bil rad klerikalec — ali da bi nam klerikalci natvezali kaka komandirana čukovska junaštva, proti temu najodločnejše protestiramo. Ako nimate boljših sredstev za brambo „vere“ — žalostno za vas! Če pa mislite, da so take lopovščine dobre v boju za gg. Fridriha in Korena — pa jima tudi ne delate posebnih poklonov!

Iz Žalca. Poučna shoda, katere je priredilo hmeljarsko društvo dne 19. in 20. tm., sta uspela prav dobro. V št. Petru se je zbralo blizu 60, v Braslovčah nad 150 in v Kaplji čez 100 hmeljarjev, kateri so blizu dvournu ustmeno in dejansko razpravljanje o hmeljarstvu poslušali z največjo pazljivostjo. Enake shode bode priredilo društveno vodstvo po velikonočnih praznikih še v Petrovčah, Grižah, št. Pavlu in v dveh krajih Zg. Savinjske doline. Vse natančneje po lepakih. Glavna skupščina hmeljarskega društva se bode pa vršila na praznik, dne 4. aprila t. l. v Žalcu.

a **Žalčane in okoličane** opozarjamo na veliko veselico z gledališko predstavo, godbo, plesom in šaljivimi prizori, ki jo priredi „Km. bralno društvo“ na Ložnici pri Žalcu na velikonočni ponedeljek 28. sušca 1910. v dvorani g. Frana Hodnika v Ža. ca.

a **Iz Polzele.** Pretečeno nedeljo sem se mudil v Sevnici. Poznam vse slovenske trge, in smelo rečem, da je Sevnica eden najlepših. Le nekaj se mi ni dopadlo: Ko sem namreč šel v cerkev, videl sem, da mnogo v cerkev namenjenih ljudi zginjuje v ulico med brivnico in hišo v koji se nahaja sevniška posojilnica. Mislim, da je v isti ulici gostilna in sem šel gledat. Kar pa sem videl, o tem molčim. Vprašam samo sevniško obč. starešinstvo, kako ime dobi ta ulica, ko bodo ulice dobile zaznamke?

Ptujski okraj.

p **Iz Središča.** Naš občinski zastop je sklenil brezplačno podariti vsaki hiši v Središču po eden iztis „Kronike trga Središče“. Iz nje se bo naša mladina učila, da tudi ona tako odločno, rekel bi trdovratno brani naše pravice, kakor so jih branili naši prapradedje. Hvaležni smo zgodovinskemu društvu v Mariboru, katero je knjigo založilo, posebno pa g. prof. Kovačiču, kateri se ni vstrašil truda ne dela, da je uredil to obsežno (585 strani) knjigo. — Skeraj isti čas je naša družba za zidanje župne cerkve dogotovila svoje delo. Imamo sedaj prostorno župno cerkev, za katere naglo izvršitev gre vsa hvala načelniku družbe č. g. Mat. Šinku. Z radodarno roko in neomahljivo voljo je srečno dovršil to stavbo in nemški viteški red podelil mu je v priznanje za to stavbo viteški križ. Dne 18. tm. so mu priredila društva bakljado in 19. tm. mu je v cerkvi g. župnik Cajnkarc pripel

zaslužni križ. Č. g. prof. Šinku, kateri tako odločno obsoja politiko kmetijske zveze, kateremu se stadi način, kako se vera v politiko vlačí, temu miroljubnemu duhovniku pa iz srca želimo, naj krasí zaslužni križ njega prsi še mnoga leta.

p **V Obrežu pri Središču** je pogorelo dne 18. t. m. stanje posestnika Munda; zažgal je 5 leten fant.

p **Sv. Bolfenk pri Središču.** Župnik Zdravec nam je poslal popravek na naša dopisa v št. 5. z dne 3. febr. t. l. in v št. 8. z dne 24. febr. t. l., češ da nista resnična. Pravi, da ni res, da bi ne bil pri polnočnici pustil pevcev na kor rekoč: „Z bobnom ne bomo peli!“, dalje da ni res, da bi bil županom na njih besede, da ne poidejo k maši, dejal: „meni je vsejedno“, dalje da ni res, da bi si bil pri kršč. nauku dne 13. febr. vzel predmet iz knjižice ljubljanskega škofa in ne iz katekizma, in dalje da ni res, da bi bil ob tej priliki pravil, da danes ženske navadno v eni kikli ali janki hodijo in celo na pol nage in tudi že nage spijo. — Informirali smo se glede resničnosti teh trditev in dobili sledeča pojasnila: Naši bolfenski in tudi sosedni župljani lahko potrdijo sledeče: Res je, da je Zdravec v pridigi 13. febr. pravil, da danes ženske navadno v eni kikli ali janki hodijo in celo na pol nage in tudi že nage spijo. Pripomnil je še, kako moški svoje potrebe n. pr. moški delavni pri rigolanju kar v jami opravijo pred drugimi in istotako tudi ženske svoje male potrebe. Kazal je to tudi na svoji službeno opravnici srajci. — Res je dalje, da je župnik pri svojih rigolajih v goricah rekel, da z bobnom ne bodo več peli. Res je tudi, da župnik pri polnočnici ni bil na mestu, ker nam je pozabil evangelij prebrati. Res je, da je županom na njih besede, da ne poidejo k maši, dejal: „meni je vsejedno“; Ina njih vprašanje, zakaj jih je k sebi pozval, je dejal: zato ker ste tukaj župljani in drugega nič. Res je, da je rekel drugemu organistu, da lahko zastopj igrá. Če je res, da bi se bil Bolfenk Čurin zaklel, da ne bo več igral, edino tega ne morem potrditi. — Tako naš župnik, v katerega verodostojnost imamo najmanj toliko zaupanja kakor v župnikovo.

v **Kmet. in bralno društvo v Žetalah** je imelo dne 13. tm. občni zbor. Na dnevnem redu je bilo: 1. Pozdrav predsednika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Načrt za bodoče delovanje. 5. Sprejem novih udov. 6. Podavanje in sicer je g. živinozdravnik iz Rogatca predaval o pasji steklini in o kažnih boleznih, kako se lahko zabranijo, g. Drogenik iz Rogatca pa o zboljševanju travnikov in vinogradov. Udeležba je bila lepa; zbrano ljudstvo je pazno sledilo izvajanjem gg. govornikov. V odbor so bili izvoljeni: M. Sotošek, predsednikom, Fr. Cvetko, tajnikom, J. Mikolič, blagajnikom, in K. Blazina, Vincenc Kores, Simon Potočnik in Anton Stojnšek odbornikom. Sprejela se je resolucija zoper vinski davek: Danes v Žetalah na kmetijskem zborovanju navzoči vinogradniki ponovno protestiramo zoper uvedbo nove vinske postave, katere bi nas gmetno popolnoma uničila in prosimo vse štajerske državne poslance brez razlike narodnosti in političnih strank, da z vsemi dovoljenimi sredstvi v družbi z drugimi poslanci višorodnih dežel preprečijo sprejem tega za nas sploh jako nevarnega davka. Izrekamo tudi odločno, da odobrujemo postopanje državnega vinorejskega društva in se čutimo z njim solidarni.

p **„Lepa stvar iz Rogatca“** Na našo notico v zadnji številki pod tem naslovom smo prejeli sledeči popravek: — „Ni res, da sta notar Strafella in njegov koncipijent pred kratkim iskala zaslužek na ta način, da je notar zastopal pred kazensko sodnijo tožitelja, koncipijent pa toženca; ni res, da je notarska zbornica dala obema ukor. V Rogateu, dne 19. marca 1910. S spoštovanjem Franc Strafella, c. kr. notar.“ — (Op. uredn.: Pripomnimo, da smo se obrnili po tozadevne informacije na dopisnika.)

v **Z Dravskega polja** nam poročajo: V neki fari so imeli preteklega tedna v domači cerkvi dvodnevne pobožnosti, s pridigo. Pridigoval je duhovnik iz sosedne župnije. K sklepu pridige je prosil od Boga blagoslova na sledeči način: „Bog naj blagoslovi Vašega velečastitega župnika, Vašega kaplana, papeža, škofa, sploh vse častite duhovnike, našega cesarja, vse tukajšnje gospodarje in gospodinjje, može in žene, vse fante in dekleta, hlapce in dekletje — učitelje in otroke!“ Brez daljšega komentarja! Dokaj milosten še je vendar dotični gospod, ker spozna učitelje vsaj vredne božjega blagoslova, — čeravno še le za hlapci in deklami!

d **Na naslov načelnika krajnega šolskega sveta svetinjskega.** Kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, ste kupili drva za šolo Vi, g. Vraz, obenem pa tudi za č. g. župnika in Jerabiča. Namesto pa, da bi od kupljenih klastrov izbrali za šolo najlepše, ste prepustili, da sta si izbrala onadva lepša drva, za šolo pa so ostala najslabša. Ta „skrb“ za šolo se nam zdi tembolj čudna in sumljiva, ker kakor smo slišali zopet od druge

strani, ste prepovedali g. nadučitelju vaditi njegov pevski zbor v šolskih prostorih, ker le ta ni dovolil, da bi se tudi cerkveni pevci pod vodstvom organista vadili v šoli, kar ima čisto prav, ker po naših mislih smejo učiti v šoli samo učitelji, orgljavci pa v cerkvi ali župnišča. — Svetinjaki davkoplačevalci.

Nabori v Ptuj. Dne 11. marca je bilo potrjenih 65, 12. marca 66, 14. marca 70, 15. marca 61, 16. marca 44 fantov, skupaj 306. Nabora se je udeležilo okrog 850 fantov. — V mestu je bilo od 25 nabornikov potrjenih 6.

Šestrazrednica v Središču priredi na velikonočni ponedeljek 28. t. m. v šolskih prostorih v Središču šolarsko veselico. Na vzporedu so gledališka igra, pesmi itd. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za sedež 70 vin., za stojišče 30 vin. Čisti dobiček je namenjen za nakup novega šolskega harmonija.

a **Samomor.** V ptujski pijonirski vojašnici se je ustrelil pijonir Anton Turk s svojo službeno puško. Ni bil rad pri vojaki in je ponovno pravil, da se bode poprej skončal predno dosluži.

Mariborski okraj.

m **Iz mariborske okolice.** Sprejmite, gosp. urednik, iz peresa priprostega viničarskega sina par skromnih vrstic. Človeka srce boli, ko vidi, kako se naš narod trumoma izseljuje v tujino in se raznaroduje. Skrbeti bi morali za to, da bi številno napredovali, pri tem pa izgubivamo tisoče in tisoče na leto. Delati bi morali na to, da bi naši ljudje kolikor mogoče ostajali v domovini, za izseljence pa bi se moralo skrbeti, da bi ohranili svojo narodnost ne le sami, ampak tudi potomcem. Za Slovence v Ameriki bi bilo dobro, da bi se naseljevali skupno, kjer imajo svoje župnije in cerkve. Treba bi jih bilo združevati v izobraževalnih društvih, kjer bi se v tujini navduševali za materinščino in slov. narodnost. Naši listi pa bi morali dosledno in vstrajno pisati proti izseljevanju, pri tem pa tudi dajati nasvete, kako bi se naj razmere v domovini spremenile, da bi se sčasoma omejilo to brezštevilno izseljevanje. Res je, da mnoge žene uboštvo v tujino s trebnhom za kruhom. Želeti bi bilo, da bi se oni, ki si pridobe v tujini premoženje, vrnili v domovino in pričeli s svojim pridobljenim kapitalom plodonosna podjetja. V naših gorah je še silno mnogo premoga, na naši zemlji je še prostora za tisoče tovarn, in na tisoče in desetisoče Slovencev in Slovenk bi lahko dobilo v teh podjetjih delo in zaslužek. Priporočati je dalje, naj bi se na vseh shodih in sestankih ljudstvu priporočalo, naj ostane v domovini in naj se vsaj lahkomišelnost in iz pohlepčnosti po bogastvu, ki ga tudi v tujini navadno ni, ne izseljuje. Kmetom primanjkuje delavcev, ni dobiti ne hlapcev ne dekel. Res je, da se v tujini mnogokrat boljše zasluži in „amerikanci“ in delavci v rudnikih v Nemčiji navadno tudi pravijo, da so doma morali delati za 25 krajcarjev na dan, tam pa zaslužijo po 4 in več kron na dan. Je gotovo res, da se delavce pri nas slabo plačuje, a ne pomisli se, kako delo se zahteva tam in tu in kake so izdatki tam in tu. Država in dežela in društva in posamezniki imajo dolžnost pospeševati in dvigati i potom izobrazbe i potom podpore kmetijstvo: potem bodo tudi naši kmetje lahko svoje delavce boljše plačevali. Stara je resnica in ostane: če gre gospodarju-kmetu dobro, in če je gospodar pri tem pravičen in pošten, bo šlo tudi njegovemu delavcu dobro. — Toliko, g. urednik, naj bo za danes. Prihodnjic pa še morda zopet kaj.

v **Za nemške gostilne** dela reklamo zadnji „Slov. Gosp.“ Udeležencem nekakega „poučnega“ tečaja za župane je priporočal za hrano neko gostilno v Vetrinjski ulici. Seveda če so spredaj napadi na CMD, se morajo tudi — za drag denar — priporočati nemške gostilne!

v **Spomladanska dirka mariborskega dirkalnega društva** se vrši v nedeljo dne 5. maja. — Razdelilo se bode 5 rednih in dve izvanredni darili.

a **Ustrelil se je v petek ponoči v Mariboru** pred protestantsko cerkvijo 66 let stari vpokojeni ključavničar J. ž. Dominik Loisel. Vzrok je neznan. Bil je vdovec, otroci so preskrbljeni.

a **V mariborski bolnišnici** morajo biti nastavljeni zelo pazljivi ljudje. Iz Maribora poročajo: Pred nekaj dnevi je umrl v bolnišnici nek bolnik. Njegov nečak mu je odredil pogreb 2. razreda. Ko je zvedel, da leži stric na parah v mestni mrtvašnici, je šel gledat, kako se je delo izvršilo. Na svoje nemalo začudenje pa je opazil, da leži v obleki njegovega strica nek tujec na odru. Iz govora ljudi, ki so stali pri mrliču, je povzel, da je to nek viničar bar. Twickla. Ljudje so namreč hvalili g. barona, da je svojega viničarja po smrti tako lepo oblekel in da ga da tako sijajno pokopati. Nečak je takoj šel v bolnišnico po pojasnilo in izkazalo se je, da je bolniški sluga zamenjal oba mrliča. Viničarja so na to odpeljali v bolnišnico nazaj, ga preoblekli in priprosto pokopali, stric je pa došel na svoje mesto in do svečanega pogreba. O dogodku govori celo mesto.

LISTEK.

Gospod Smola iz Podtorka.

(Spisal njegov prijatelj.)

Nastopilo je tisto jutro, ki je samo v našem ljubem Podtorku običajno. Bilo je v zgodnji pomladi in naše reke so bile čez in čez zamrznjene. Zelo mrzlo je bilo in iz slamnatih streh pod kapom so visele mogočne fedene sveče. Mrzlo in mrklo solnce je ravnokar vzhajalo ter ogledovalo svoj okrogli obraz po naših slavnoznanih in ogromnih blatnih lužah. Tako se je vsa cesta po trgu svetila in blestela kakor samo čisto zlato.

Kako poetično pač to vpliva na vsakega umetnika! Tudi meni se je kar srce topilo same umetniške fantazije in razkošne poezije pri pogledu na te mrzle, svetlikajoče, blatne naše mlake, polne nekrilatih pevcev.

Celi teden je neprenehoma deževalo in jaz sem se že naveličal zmiraj pri knjigah sedeti; imel sem že vse slovenske književnike globoko v želodcu in v glavi, prečital sem vse knjige, zanimive in dolgočasne, stare in nove, kar mi je pač prišlo pod roko. A zdaj sem imel dosti; postal sem že nervozen in čutil sem, da bi mi malo sprehoda nič ne škodovalo.

Odjadral sem torej po neznanskem blatu, ki mi je segalo čez gležnje in mi škropilo čez vso obleko. Rezka burja mi je brila v lice, da sem moral glavo zmiraj povešati in v roke me je čisto zanohtalo. A kaj se sanjavi umetnik za vse to briga; njega miče le narava in meni že od nekdaj ne ugajajo potlakane mestne ulice; rajši blodim po naših velikanskih mlakah in se pri tem vdiram do pasu ter stopam previdno žabam na repove; rajši to, je pač bolj naravno in to mi umetniki ljubimo čez vse.

Tako sem stopical brez cilja, kamor me pač noge zanesejo in razmišljal »velike« misli. Najprvo se mi je čudno zdelo, zakaj solnce zjutraj vzhaja, ko bi bilo vendar zvečer veliko bolj prijetno, a ker si nisem rešitve za to zagonetno uganko, sem se lotil druge. Čudno se mi je zdelo, kam so danes vse žabe iz luž odšle; mislil sem pač, da so se ustrašile mojega umetniškega obraza z dolgimi lasi ter pobegnile pred to pošastjo.

Taki smo pač umetniki, Bog se nas usmili!

Slednjič se mi je zdelo, da imam že dovolj blata za nekaj časa na svojih čevljih in hlačah, na katerih se že sukno ni nič več videlo in mislil sem, da sem že za nekaj časa preskrbljen z nahodom. Hotel sem se obrniti in odcopotati domov. Pa zdajci začujem tako pretresujoče cvilenje in tako žvižgajoče tuljenje, da sem kakor okamenel obstal.

— Ha, volk je, volk — pomislim hipoma in moja bujna domišljija mi je koj pričarala ogromnega volka z blestečimi zobmi in gorečimi očmi. Volk tukaj v Podtorku — to ni mogoče, to je popolnoma nezastlišano; tu se še redkokedaj naslikani vidi, pa ne da bi bil v resnici in to še s strašnimi zobmi, kaj jih se jaz vkljub svoji ljubezni do narave bojim. Ni mogoče ... obstal sem in nestrpno čakal ...

Izza ogla pri pošti, odkoder je prihajalo renčanje in vzdihovanje, se pojavi čisto nedolžna postava, tista ogromna postava sodnega avskultanta gospoda Smole. Z resničnim pomilovanjem sem zrl na gospoda Smolo, ki se je tresel po vsem dolgem, suhem telesu. Čez rame mu je visela dolga, oguljena in umazana pelerina, kakor če se obesi na drog, pod vratom je nosil velikansko rdečo ovratnico, da je popolnoma zakrivala srajco in je bila tako žive barve, da je kar oči panala. In na glavi, na glavi je imel čop dolgih, mokrih las brez klobuka. A takoj v jutranji zarji sem opazil prečudne bisere, ki so viseli gospodu Smoli od hlačnic, od plašča, od mokrih las ter so veselo bingljali sem ter tja po taktu, kakor se je pač gospod Smola tresel.

In zasmilil se mi je z globoko krščansko usmiljenostjo. Cela njegova postava budi pri nas zmiraj usmev pomilovanja. Toliko pač lahko konstatiramo iz verodostojnih virov, da sta si gospod Smola in normalno zmiraj v nasprotju. Je pa v resnici gospod Smola sirota skozinsko. Vtepel si je v glavo, da se mora oženiti in ima popolnoma prav, saj je že petintrideset let star in nujno bi potreboval bogato nevesto, ki bi ga rešila iz nadležnih dolgov pri krčmarju. Hotel je na vsak način biti modern pustolovec, pa ni šlo, hotel se je oženiti, pa gospod Smola ima pač smolo, in tudi ni šlo, hotel se je izkopati iz dolgov, pa nikakor ni šlo. Včasih je bil tako obupan, da smo mislili, da se obesi ali ustrelji, a vedeli smo tudi, da gospod Smola nima za to poguma. Vsi smo mu privoščili tisto Ančiko, v kateri se je sedaj gospod Smola zaljubil na življenje in smrt. K temu so ga posebno vlekli Ančikini stožaki in od tega so ga zopet odvrčale grožnje tistega močnega Tepčevega hlapca, ker ta nikakor ni hotel pripustiti, da mu gospod Smola hodi v zelnik. Je pač križ, če dobi človek konkurenco in to še v tako važni stvari.

»Hej, stara sablja, kaj ti je pa vendar, ali si rake lovil, da si takšen!«

Tako sem ga nagovoril. S strašnim trpečim pogledom in glasom polnim ironije zavzdihne:

»Oh, kako sem jaz nesrečen človek! Uh, kako me zebe!«

Zobje mu zašklepečejo kakor reglji na veliki petek.

Pa kaj se ti je vendar zgodilo? Govori, gospod Smola! Saj si čisto moker; kaj če se prehladiš in se ne boš mogel oženiti z županovo Ančiko.«

»Pusti pri miru Ančiko, to ima že drugi, uh, to ima že drugi!«

Tu se je njegov glas, sicer bariton, znižal do debelega basa in dve solzi mu prilezete iz oči ter mu že na licih zmrznete. Nato je sledila dolga pavza; gospod Smola je samo kremžil obraz na vse mogoče načine in šklepetal z zobmi ...

Mene je gnala radovednost, kakšen nočni pohod da je gospod Smola doživel in stal sem pred njim v tistem gorostasnem blatu in hudi zimi ter čakal ...

In gospod Smola je pričel skoro ravnodušno, a vendar s skrivnim gnjevom:

»Ustrelil sem zopet po svoji stari navadi kozla. Saj veš ti, da mi Ančika posebno ugaja in ni čuda, če se mlad fant, ognjevit mož, lepi mladenič, kakor sem jaz, v njo zaljubi. Tu pa tam sva že bila večkrat skupaj in ni se mi pokazala huda, samo preveč rada me je za nos vodila. A jaz v vsi svoji navdušenosti, ki sem je zmožen le jaz, sem vse to odpustil, misleč: je pač mlado dekle polno življenja. Pa tisti pretkani Tepčev hlapec mi je že zadnjič zagrozil, da je pač kos takim gospodekom in mi je odkritosrčno in brez ovinkov povedal, da, če se ne izogibljem Ančike, tiste moje lepe Ančike, uh, me bo prav po domače naklestil. Tega sem se zelo prestrašil, ker moja koža mi je vendar najljubša. Pa stara ljubezen mi ni dala miru. Ah, uh! — Sinoči me je Ančika povabila na sestanek pod oknom in jaz, budalo, sem šel na lim. Ah, kako me griva ... Prišel sem pod okno in potrkal ... Notri krohot ... Nisem se še zavedel, kar me nekdo, vrag vedi kdo je bil, sune z vso močjo proti reki, povrhu mi še prisloni par tako krepkih zaušnic, da sem videl mesto ene lune dvoje solnc, in jaz sirota, neumnež, štrbunknem z vso močjo in brez dolgega premišljevanja sredi med mrzle valove ... Kaj je bilo potem, tega res ne vem, a toliko vem, da sem se skobacal po vseh štirih iz vode in lezel počasi brez klobuka, ta je v vodi ostal in odplaval bogve kam ... Najrajši bi plaval za njim in izginit za vedno, saj druga mi sedaj itak nič ne kaže ... O jaz sirota, o ta sramota! O jaz sirota, o ta sramota!«

Zadnje verze je cvilil skoro pevaje; bilo mi je sedaj razumljivo, zakaj je nosil na hlačah, na plašču in na laseh tiste ledene zvončke, ki so prav tako bingljali, kakor gospod Smola.

»Res, žalostna je tvoja povest, ali pa veš, kdo ti je ohladil tvojo vročo ljubezen, kdo je bil tisti lopov?«

»O ta falot, kura ga naj kljune, za gotovo res ne vem, pa najbrže je bil Tepčev hlapec; zaušnice, ki mi jih je še prislonil povrhu, so se mi zdele nekako znane.«

»Resnično se mi smiliš, gospod Smola; le pojdi sedaj domov, gospodinja je zdaj že vstala in ti odpre; pa zapomni si še, da se ni dobro z mladimi dekleti igrati, ki so vsega hudirja natlačene. Le poglej mene: ne pogledam ženske za celi svet ne in vendar živim, živim veselo in srečno le svoji umetnosti. Toda hvala za zanimivo povest! Zdrav ostani! Z Bogom!«

In zakrevsal je in se skril za zidovje ...

Bil je menda zopet obupan in skesan ... Ta neumni Smola! Mu je tega treba? Jaz se ne brigam za take malenkosti, kajti moje misli plavajo zmiraj v sanjah v nadzemskih sferah ...

Narodno - gospodarska zmeta, ki širi klerikalizem.

Skoro neukusno je že, navajati vedno in vedno, da zlorablja duhovništvo prižnico in spovednico v politične namene in da tako razpolaga z agitatoričnimi sredstvi, katerih ne zmore nobena druga stranka. A napačno bi bilo misliti, da zahvaljuje klerikalizem svoje vspehe zgolj verskemu čutu, ki je tako globoko vkoreninjen v našem ljudstvu. Dandanes se pač morajo iskati vzroki njegovega širjenja tudi v napačnem pojmovanju gotovih gospodarskih prikaznij.

Največji vpliv na deželi imajo imoviti veljaki, ki niso popolnoma brez inteligence, ki pa živijo z revnimi kmeti v tesni družabni zvezi. In na nje se duhovništvo najbolj upira, vpoštevajoč njih krivo modrovanje, da klerikalna struja najbolj odgovarja njihovim gospodarskim interesom. Spominjam se na odličnega moža, ki je nekoč na prijateljevo vprašanje, zakaj podpira klerikalce, izjavil: »Za nas posestnike, ki potrebujemo cenih delavcev, je dobro podpirati duhovniško stranko, da ostane ljudstvo neumno«. In nahaja se še na tisoče uglednih mož, ki ne mislijo drugače.

Ali nas ne uči moderno narodno gospodarstvo, da je dober delavski zaslužek eden najkrepkejših pospeševalcev kulture? Ali ne zaslužijo delavci v državah na višji kulturni stopnji več nego pri nas? Ali bi ne pomenilo znižanje delavskih plač žalosten korak nazaj?

Res je sicer, da bi nižje delavske mezde za trenutek okrepile večje posestnike in podjetnike. Toda mali posestniki, kateri izvršujejo vsa dela sami, bi težko občutili znižanje delavskih plač,

ker bi njihovo delo prišlo ob svojo vrednost. Ti gospodarsko šibki sloji bi ne mogli tekrovati z velikimi posestoiki, kateri bi delali s cenimi posli. V istem razmerju kakor bi se gospodarsko krepčali veleposestniki, bi stopali mali gospodarji na vedno nižjo socialno stopnjo. Vrzel bi postajala vedno večja in iz nje bi bujno poganjala socialna demokracija svoj rudeči cvet.

Ker ne gre obdati kako ozemlje s kitajskim zidovjem, bi se vsled nizkih delavskih plač izselilo za čuda poslov in dninarjev, pa tudi mnogo samostojnih malih posestnikov in kmečkih obrtnikov. Vse bi hitelo v tuje dežele ali v mesta. Inozemstvo bi pa težko absorbiralo toliko delavnih sil: saj se že zdaj dogaja, da prihajajo izseljenci domov, ker ne najdejo zaslužka. Gospodarsko močno kmečko prebivalstvo je najboljši odjemalec industrijskih izdelkov. Toda vsled splošne revščine na kmetih bi tovarniško blago ne šlo v denar — in delavci bi bili kmalu brez kruha. Stradajoči mestni proletarijat bi vedno groznejše naraščal. Trgovci in obrtniki bi prav malo zaslužili in tudi kmetje bi morali prodajati svoje pridelke — v zgubo.

Naši revni sloji nosijo že od malih nog v svojih srcih stremljenje za lastno existenco, za lastno grudo ter štedijo ali doma ali pa v tujini, da bi si mogli kupiti zemljišča ter ustanoviti svojim otrokom domačijo. Vsled tega se podvoji v naših višje kultiviranih pokrajinah vrednost zemljišč v 20 — 25 letih, to se pravi skoro v istem času kakor v hranilnici naložen denar. Ako bi se pa delavske plače znatno znižale, bi se to pač kmalu nehalo; kajti niti delavci niti od njih živeči sloji bi ne mogli misliti na nakup kakega zemljišča. Seveda bi cena zemlja ne mogla rasti in naravno je, da bi padal tudi kredit.

Kmetovo stališče bi tudi obtežilo velikansko davčno breme, kajti usahnil bi najizdatnejši davčni vir — indirektni davek. Kmetija za kmetijo bi morala priti na boben. Bogataši bi zemljo za smešno mal denar pokupili, poljedelstvo opustili ter prirejali love kakor nekdanj; to se pravi, če bi že poprej ne izbruhnila z elementarno silo usodepolna vstaja tlačenege ljudstva.

Ali še vedno verjamete, da se bo zboljšal kmetijski položaj, ako bi se znižale delavske plače? Če so klerikalni kolovodje res tako neumni, da strežejo delavstvu po zaslužku, si pa naj vzredijo na lastnih prsih rudečega zmaja in naj žrtvujejo toliko v svojih denarnih zavodih naloženega denarja, s katerim znajo tako imenitno špekulirati. Toda gospodarski položaj slovenskega kmeta se ne bode nikdar zboljšal z znižanjem delavskih plač, temveč z intenzivnim ter razsodnim gospodarstvom in z združništvom. Če se bo gospodarju dobro godilo, bo gotovo tudi svojim delavcem privoščil boljšega kruha. Klerikalizem pa nikdar ne bode zredil kmečkega mošnjička.

J. S. ml.

87. občni zbor štajerske kmetijske družbe.

Nekaterniki so govorili, da utegne priti na občnem zboru štajerske kmetijske družbe vsled obstrukcije slov. klerikalnih poslancev v deželnem zboru do kakih neljubih nastopov. No — Nemci so ostali precej mirni, enako tudi Slovenci. — Le stari naš znanec, zgovorni mariborski Girstmayr se je na zaključnem obedu bavil s slovensko obstrukcijo. Slovenci bi sicer imeli vzroke biti nezadovoljni s štajersko kmetijsko družbo: zadnji čas se sumljivo množe slučajji odbitih prošenj in stvarno utemeljenih zahtev, katere stavijo pri glavnem odboru v Gradcu slovenske podružnice. Vrh tega sklep glede nastavitve slovenskega družbinega tajništva še vedno ni izvršen — nam se vsaj ni povedalo nič o tem in tudi slov. želja po tedenski izdaji slov. družbinega glasila je bila odbita. Ker list gotovo ne more sprejeti dolgega, v posameznosti segajočega poročila o vseh tridnevni razpravah, bomo podali le glavne predmete in predloge, ki so se obravnavali in tudi sprejeli.

Splošni pregled.

Število družbinih podružnic se je v l. 1909 pomnožilo od 117 na 122; na slovenski del dežele odpadejo podružnice za Sv. Anton in Andraž v Slov. gor., Št. Ilj pri Velenju in Vučjovas, čijih ustanovitev je občni zbor tudi odobril. Najvišje število članov je štela nemška podružnica v Lonču (Deutschlandsbergu), namreč 614. Njen načelnik,

dež. posl. Dehne je dobil za svoje marljivo delo v prid družbi zlato odlikovalno kolajno. Uredile so se penzije uradništvu. Proračun za leto 1910 kaže sledeče številke: potreščina 433.116 K (lani K 397.344), pokritje 421.376 K lani (388.488 K). — Lanskoletni računski zaključek kaže 441.925 K rednih dohodkov in 341.379 K 67 v izdatkov. Izdalo se je za poljedelstvo in mlekarstvo 30.062 K, za živinorejo 144.011 K, za rejo drobnice K 51.317, za pouk 20.150 K, za družbini glasili K 40.342 in za splošne izdatke 27.389 K. Proračun in pa računski zaključek je občni zbor odobril. V revizijski odbor za prihodnje leto sta izvoljena izmed Slovencev g. notar Kranjc iz Šmarja pri Jelšah kot član in nadučitelj g. Pušenjak iz Šmihela nad Mozirjem kot namestnik. Sklenilo se je konečno izdati posebno spomenico za one, ki so 25 let člani družbe.

Vinorejske zadeve.

Sprejeli so se sledeči predlogi: 1. Osrednji odbo. štaj. kmet. družbe naj skrbi za prodajo domačih vin; v prvi vrsti se naj ustanovijo vinotoči na Zg. Štajerju, da se prepreči uvažanje nižjeavstrijskih vin, katero neprestano raste, potem pa tudi ogerskega, dalmatinskega in furlanskega. (Lučane*). 2. Odbor naj skrbi za ustanov. vzornega vinograda v Brežicah, kjer bi se odgojevali za naše podnebje in tla najprimernejši ključi in trte (Videm, Zakot). 3. Osrednji odbor naj skrbi za poljuden letak o zatiranju — najnavadnejših trsnih boleznih. (Ivanjkovci). 4. Osrednji odbor naj uredi poskusni nasad za akacije, iz katerih bi se dalo dobiti kolje za vinograde; državne gozdarske šole bi naj oddajale akacijine sadike vinorejcem po zmernih cenah. (Št. Ilj v Slov. goricah) 5. O. o. naj varuje štaj. vinogradništvo pred ogrsko-hrvatsko konkurenco in naj skrbi za prodajo našega vina v krajih, koder je še neznan. (Rogaška Slatina). 6. O. o. naj vpliva na graško zvezo kmet. zadrug (Verband), da prireja ta na Solnograškem, Koroškem in Zg. Štajerskem vinske sejme in da vpliva v večjih mestih na ustanovitev takozvanih rotovskih kleti; nadalje da ustanovi ista zveza zbiralne kleti na Sp. Štaj. in kupuje vina takoj ob trgatvi, da dvigne cene. (Št. Ilj v Slov. gor.) 7. O. o. naj vpliva na merodajnih mestih na to, da se izgotovi novela sedanjega vinotrškega zakona; naj se upelje po nemškem vzorcu proizvajalna znamka in pa kontrola knjig, da se oteži ogrski in hrvatski uvoz; nadalje da se naj na Štajerskem ne da več koncesij za vinotoče tujih vin in da se obstoječe po prenehanju koncesije sistira. 8. Občni zbor štaj. kmetijske družba protestira kar najodločnejše proti upeljavi novega vinskega davka (Št. Ilj, Stainz in Lipnica). — Sprejel se je nadalje predlog mariborske podružnice, naj bi se deželna klet v Gradcu premestila v Gosposko ulico, tje, kjer je sedaj trgovina tvrčke Haas. Deželni zbor je, kakor znano, tak predlog iz financijelnih ozirih odklonil.

Živinoreja in perutninarstvo.

Sprejeli so se sledeči predlogi: 1) O. o. se nalaga, naj naroči kakemu večjemu živinozdravniku, da opiše najnavadnejše bolezni pri goveji živini in svinjah ter navede, kako jih je zdraviti. Spis se naj potem potom podružničnih načelstev razdeli brezplačno med člane. 2) Deželni odbor naj priredi posebne tečaje za zdravljenje in ravnanje z bolno živino. (Anger.) 3) O. o. naj vpliva na to, da se uredi novi zakon glede živinoreje. (Admont.) 4) Pri subvencioniranju merjascev se naj ozira tudi na živali domače prireje; isto velja za plemenske svinje. (Št. Jurij ob Ščavnici.) 5) Osrednji odbor naj vpliva na to, da dobe srednji in mali posestniki za pravilno zgrajene hleve in urejena gnojišča brezobrestna posojila na 10 let, s katerimi se pokrije dve tretjini stavbnih stroškov. Dosedanji podporni sistem se naj odpravi. (Ivanjkovci.) 6) O. o. naj dela na to, da se v Ribnici na Poh. uredi vzorna gnojna jama. (Ribnica na Poh.) 7) O. o. naj vpliva na to, da se ustanovi vzorni svinjski hlev za kmečke razmere v vsakem okraju in da se oddajo normalni stavbni načrti za svinjske hleve interesentom zastoj. 8) O. o. naj skrbi za hitrejše uvajanje takozv. starostaj. kokoši. 9) Državni zbor naj dvakrat na leto določi živinske cene za celo državo. (Bruck ob M.) 10) O. o. naj skrbi za to, da se odpravijo nepotrebni in sitni predpisi finačnih oblasti za skupno dobavo živinske in kuhinjske soli potom kmet. podružnic.

* V oklepajih je pri vsakem predlogu naveden sedež podružnice, ki je stavila dotični predlog.

Poljedelstvo in gozdarstvo.

Sprejeli so se sledeči predlogi: 1) O. o. naj vpliva na cenejšo dobavo umetnih gnojil. (Slovenjgradec in Šmihel nad Ljubnem.) 2) O. o. naj študira vprašanje vrboreje in pletarstva v gornjegrajskem okraju. (Zadrebka dolina.) 3) Ubožnim posestnikom se naj dajo podpore za pogozdovanje. (Kirchbach.) 4) O. o. naj vpliva na to, da bi ne posekavali pohorskih gozdov kranjski, tuji, a tudi žalibože domači špekulanti, ker bi imelo nadaljevanje posekavanja gozdov najslabše posledice za Dravsko dolino in celo okolico. (Maribor.)

Kmetijski poduk.

Sprejeli so se sledeči predlogi: 1) Štaj. kmet. dr. naj vpliva na to, da se vpelje za kmečke vojake kmetijski poduk; na ta način bi se jim naj ohranjevala ljubezen do domače grude in do kmetijstva sploh. 2) Štaj. kmet. dr. naj priredi vsako leto skupne izlete k vzornim kmetijskim podjetjem; udeležnikom se naj spravi znižana vožnja in dajo tudi drugačne podpore. 3) Štaj. kmet. družba naj prireja po celi deželi gospodinjske tečaje za kmečke hčerke po kranjskem in bavarskem vzorcu. (Meštince-Št. Peter na Medvedovem selu.) 4) Na šolah, ki leže v čisto kmečkih krajih, se naj uredi kmetijski nadaljevalni tečaji. (Nemška Bistrica.)

Zavarovanje. — Predlogi glede kmetijskega zakonodajstva.

Sprejeli so se sledeči predlogi: 1. O. o. naj priporoča vladi študij socijalnega zavarovanja v Belgiji in naj pozove štaj. državne poslance, da predlagajo tak ali enak sistem, ki delodajalca preveč ne otežuje in odmerja starostno rento po zaslužnosti (!) delavca. (Graška okolica.) 2. O. o. naj vpliva na vlado, da izvede čim preje zavarovanje proti toči in drugim elementarnim neugodam. (Anger, Kaindorf, Arnovž.) 3. O. o. naj vpliva na to, da se ustanovi deželna zavarovalnica za živino. (Maribor, Št. Ilj, Rog. Slatina.) 4. O. o. naj vpliva na pol. oblasti, da se pri različnih cenitvah nastavljajo le taki cenilni možje, ki imajo skušnje praktičnih kmetovalcev. 5. O. o. naj vpliva na to, da ne bode krčmarjem treba plačevati užitnine za mošt in vino, ki ga porabijo za lastne ljudi in svoje delavce. 6. O. o. naj vpliva na to, da se sklene deželni zakon, po katerem ne bi bilo dovoljeno nakupovati in spreminjati kmečkih posestev v lovišča. Istotako bi bila po mnenju družbinega predsednika Attemsa na mestu postava, ki bi prepovedovala prodajo posestev velekapitalistom in veleposestnikom. 7. Kmet. podr. v Brucku je želela, naj bi parlament vsako leto določil žitne cene. 8. O. o. naj vpliva na to, naj se prepove prehitra vožnja z avtomobili. (Marijino Celje.) 9. Deželni zbor naj sklene postavo za obdačenje vodnih sil. (Bruck ob M.) 10. O. o. naj vpliva na to, da se skrajša vojaška služba na ta način, da se tretjeletniki pošljejo že ob Veliki noči na dopust. (Bruck ob M.) 11. Naj se prepove mladim ljudem odhajanje v mesta in se naj energično nastopi proti velikomestnim postopacem. (Hum na Sr. Št.)

Železnična vprašanja.

Sprejel se je predlog, naj bi vplivala štajerska kmet. družba na to, da se ustanovi v Št. Ilju železnično skladišče za tovarno blago.

Odlikovanja.

Letos je bil odlikovan eden sam Slovenec: pos. Fr. Škerlec v Vičancih pri Vel. Nedelji je dobil bronasto kolajno. Konečno se je vršil običajni slavnostni obed.

Gospodarski paberki.

Kako se gnoji hmelju?

Iz „Navoda k umnemu hmeljarstvu“, izdalo in založilo poljedelstvo ministerstvo, za slovenske razmere priredil naduč. elj A. Petriček. Konec.

Dušec se v rastlini najbolje dovede potom hlevskega gnoja ali gnojnice in potom amonijakovih soli; obilo dušca se nahaja v roženih in bombaževih ostankih, v krvi in drugih mesarskih odpadkih; le ta pa je treba kompostirati. Ako hmelj v rasti zaostaja, se mu pomaga s čilskim solitrom (15% dušca) ali gnojnico (2% dušca, 5% kalija). Za celo ali polno gnojenje z dušcem se naj vzame približno 80 g čilskega solitra (in sicer po 40 g naenkrat), ali pred obšipanjem 2 litra goste gnojnice, ali 60 g amonijakove soli za vsako rastlino; ako se pa hoče v rasti zaostali rastlini samo pomagati, zadostuje le polovica navedenih množin. Pred cvetjem se sme le s čilskim solitrom ali z gnojnico pomagati.

Rastline, katerim pomanjkuje dušca, rastejo počasno (počasno rast povzročujejo vendar tudi drugi razlogi), listi postanejo rumeni in je sploh vsa rastlina videti bolna; pri preobilici dušca pa kažejo trte

in listi prav bujno rast, vendar pa kobule zaostajajo po množini in kakovosti. Ako se gnoji preobilo s čilskim solitrom, otrdi tudi površje zemlje.

Fosfor se dovede rastlini potom Tomaževih žlindre (14—20% fosforove kisline) v jeseni, ali pa v obliki superfosfatov (16—20% fosforove kisline) v spomladi; enostransko in preobilo gnojenje s tem gnojilom vpliva tudi neugodno na razvoj kobil; zaradi tega se priporoča, da se poleg fosforovih, uporabljajo tudi duščnevo gnojila, zlasti pa, ako se nahaja v zemlji le malo dušca.

Zaradi nizke cene inugodnega učinkovanja na množino in kakovost kobil se uporabljajo kalijeve gnojne soli zelo pogosto, zlasti tudi zaradi tega, ker poravnajo neugodni vpliv preobilice dušca in fosfora. Ako dobiva rastlina premalo kalija ali apna, postanejo listi zgodaj rumeni in dobivajo rjavkaste lise. Kajnit (12% kalija) se naj uporabi le v jeseni, kalijeve gnojne soli (40% kalija) pa spomladi, zlasti na težki zemlji.

Ker apno zboljšuje zemljo in pospešuje njeno moč, je gnojenje z njim posebno tam potrebno, kjer ga je malo, ali kjer ga sploh ni; apno povzročuje tudi hitreje razkrojenje v zemlji se nahajajočih naravnih živil in umetnih gnojil. Da se hmeljski rastlini gnoji tudi z apnom, je že zaradi tega potrebno, ker zahteva hmelj desetkrat več apna, nego pšenica.

Apno nadomestuje deloma kali, vendar vpliva preobilica apna neugodno na kakovost kobil.

Z ozirom na v zemlji se že nahajajoče množine apna, se naj gnojenje z njim izvršuje le vsako 3. ali 5. leto. Neugašenega apna se da na vsak ha in sicer na težko zemljo 30—50 q, na lahko zemljo 15—20 q; tudi lapor se priporoča kot nadomestilo za apno.

Pred vsem je treba skrbeti, da se ohrani zemlji potrebna množina črne prsti. Mnenje, da more umetni gnoj docela nadomestiti hlevski gnoj, je napačno, ker le-ta tvori podlago in temelj vsemu gnojenju in ga more nadomestiti le dober kompost ali zeleno gnojenje; posebno pa vpliva pravilno pripravljen in sestavljen kompost dolgotrajno in ugodno na rastlino.

Gnojenje se pa mora vzajemno izvrševati z obdelovanjem zemlje in z negovanjem rastline; v nasprotnem slučaju se na eni strani podano na drugi strani zopet potrat.

Izvanredne pomoči je pa hmeljska rastlina potrebna, ako je v rasti zaostala, ob suši ali po toči; gnojila v to svrhu se določujejo po času in naravi naknadnega gnojenja. Slabotnemu in v rasti zelo zaostalemu, ali po toči močno poškodovanemu hmelju pomaga se lahko pred obšipanjem še z vsemi gnojili (čilski soliter, superfosfat, kali); od sredi julija pa ostanejo fosforova kislina in kalijeve gnojila (izvzemši gnojnice) brezuspešna za tisto leto.

Z gnojnico pa hmelju lahko tudi še pred obšipanjem pomagamo. Ako je pa potrebno, da se zemljo napravi prhko in da se obvaruje prehitrega izsuševanja, je treba v njo povodom rahljanja spraviti nekoliko hlevskega gnoja.

Ker se obče veljavni predpisi za gnojenje hmeljišč ne dajo sestaviti niti za posamezne okolice, in še manj za cela okolišča in cele dežele, je potrebno, da si vsak hmeljar pridobi zaželjena pojasnila sam, ali potem poskušenj, ali potom že izkušenih hmeljarjev.

Kakor pri kmetijstvu sploh, tako se mora tudi za hmeljarstvo določiti v svrhu gnojenja posebni načrt za dobo 3—4 let.

Tu naj bode naveden izgled iz praktičnega življenja.

Za 1 ha in sicer
za 1. leto: 400—500 q hlevskega gnoja;
za 2. leto: 3—5 q 16% Tom. žlindre (v jeseni),
4—6 q kajnita (v jeseni) ali
1.5—2 q 40% kajnitove gnojne soli (spomladi) in
1.5—2 q žveplenokislega amonijaka (spomladi);
za 3. leto: 3—5 q 18% superfosfata (spomladi),
2—3.5 q čilskega solitra (spomladi in poleti v
dveh porcijah) in
2.5—3 q 40% kalijeve gnojne soli;

za 4. leto: Kakor za 1. leto.
Radi tega je treba vsako tretje ali peto leto hmeljišče gnojiti z apnom in sicer, ako mogoče — kakor že povedano — po letih, v katerih se je gnojilo s hlevskim gnojem.

Ako pa vsa tu navedena sredstva ne dovedo do zaželenega uspeha in ne učinkujejo tako, kakor se pričakuje, potem je neobhodno potrebno, da se napravijo posebne poskušnje; v to svrhu se mora določiti hmeljišče z enakomerno sestavljeno zemljo in takšno lego, da vpliva sonce in veter na vse rastline enakomerno; v takšnem hmeljišču je treba po tri vrste gnojiti in sicer:

1. s čistim dušcem,
2. s kalijem,
3. s fosforom,
4. z dušcem in kalijem,
5. z dušcem in fosforom,
6. s kalijem, fosforom in dušcem.

Pri teh poskusih je treba natančno opazovati rast in barvo hmelja, natančno je določiti množino pridelka vsake skupine, in končno se morajo primerjati še dohodki s stroški. Takšni poskusi dajo hmeljarju natančna pojasnila glede nadaljnjega gnojenja.

Sadno drevje ob cestah.

Na Vrtemberškem in Saksonskem pa tudi po drugih deželah imajo jako lepe ceste, katere pa vzdržujejo skoro le z denarjem iztrženim za ob cesti zrasto sadje. Zakaj bi to tudi pri nas ne bilo mogoče, ker so vendar vsi pogoji dani? Toda

domovino. Toda 22. februarja odgovarja uradnik v Sodingenu, da je občina Holthausen potisnila Kapla itak že na svoje stroške do avstrijske meje, kar je stala vozšina od Heba do Kalobja, tega Nemci ne plačajo. Tudi za nadaljnje izplačevanje pokojnine ali vsaj odpravnine je dal Kapel prositi, saj mu je konzulat zatrdil, da to lahko stori tudi iz domovine. Toda rudarsko društvo v Bochumu piše 2. sušca, da tako dolgo nič ne plača, dokler Kapel ne izkaže, da ima v Nemčiji redno bivališče. Tako se dela z ubogim slovenskim delavcem, ki je porabil vse svoje moči v službi nemških kapitalistov.

v Stavke v Avstriji. Glasom statistike je avstrijska industrija v letih 1899—1908 izgubila okrog 12 in pol milijona delavnih dni. Splošno se opazuje, da se število štavk manjša, da pa rastejo stavke na obsežnosti, ker pomenja, da so si delavci začeli biti svesti velike odgovornosti. Statistika pa tudi za delavstvo glede uspehov ni posebno spodbudna. Komaj pri 20% štavk se je doseglo popoln, pri 40% le delen uspeh.

v Kolonije za brezposelne na Angleškem. Angleški board of Agriculture je izdelal načrt, po katerem bi se brezposelni uporabili na kmetijskih kolonijah. Po dveletnem zadovoljivem službovanju kot kmetijski delavec na taki koloniji bi dobil vsak malo farmo kot posest; kupnino bi pod ugodnimi pogoji odplačeval. V svrhu izpeljanja tega načrta bi se oživotvorile rajfajzenovke. Vzrled za take kolonije je dala Nizozemska, kjer so imele uspehe.

a Delavni čas v pekovski obrti. Socialno-politični odsek državnega zbora se je te dni bavil z vprašanjem delavnega časa v pekovski obrti. Poročevalec je predlagal, da naj se odsek v principu izreče za osemurni delavni čas. Pekovska obrt je ena najnevarnejših. Med 10.000 člani bolniških blagajen je 277 članov pekov obolelo na raznih veneričnih boleznih, od vseh drugih članov pa samo 79. Dela se v pekovskih delavnicah, zlasti v mali obrti, do 19 ur na dan. Žensko nočno delo in delo mladoletnih delavcev naj se zabrani. Vlada se je izjavila proti osemurnemu delavnemu času zlasti z ozirom na malo obrt ter zatrjevala, da uredi razmere v mali obrti naredbenim putem. Končno se je sprejel predlog, naj se predloga izroči pred vsem delavnemu in obrtnemu svetu. S tem sklepom je stvar seveda zopet pokopana za nekaj časa in pekovski pomočniki bodo slej kakor prej delali na dan po 14, 15, celo po 19 ur. Tako se pač zgodi pri nas v Avstriji z vsemi predlogi, ki bi mogli prinesiti kako korist delavstvu.

u Dohodki tobačnega monopola. V letu 1908. se je prodalo v Avstriji v vsem 1222 milijonov smotek, 4887 milijonov svalčic in 238.563 metrskih stotov tobaka za pušenje. Smotke so imele vrednost okrog 86 milijonov kron, svalčice 91 milijonov, tobak za pušenje pa 74 milijonov kron. Tobaka za nosljanje se je prodalo za 3.76 milijona kron, tobakovega izvlečka pa za 68.000 kron. V celem se je torej prodalo tobačnih izdelkov za okroglih 256.285.000 K. V inozemstvo se je prodalo za 5.495.753 K. Čistega dobička je imela država 175.412.421 K. Koliko je v teh milijonih krvavo prislužena delavskega denarja, indirektnega davka, ki so ga plačali delavci? Čisti dobiček je posebno zato tako sijajen, ker je bile delavstvo v tobačnih tovarnah naravnost sramotno slabo plačano. V tovarnah je bilo nameščenih 38.418 delavcev, ki so drug k drugemu delali 295 dni v letu in skoraj 50 ur na teden. Povprečna tedenska plača je znašala pri delavcih 17'65 K, pri delavkah pa 13'19 K, pri mladoletnih delavcih pa 10'83 K. Delavec je prišel na okroglo 900 K letne plače, torej niti na eksistenčni minimum, a tobačni monopol ima tolike milijone čistega dobička. Tako je c. kr. izrabljanje človeške delavne sile!

u Starostno zavarovanje delavstva na Francoskem. Francoski senat je dokončal prvo branje predloge o starostnem zavarovanju delavstva. Ta dogodek je tem pomembnejši, ker je bilo tekom 31 let pokopanih vsega skupaj že 64 podobnih predlog. Tudi sedaj bi bil senat nabrž pokopal to najnovejšo predlogo, da niso radikalni poslanci z vso odločnostjo zahtevali sprejema predloge. Glavna načela te predloge so sledeča: zavarovanje je obligatorično; prispevki se kapitalizirajo, a plačujejo jih delavci, delodajalci in država. Proti dolžnosti zavarovanja je bilo mnogo ugovorov, a končno se je sprejela. Zavarovanih bo v vsem okrog 11 milijonov delavcev obeh spolov. Izvzeti od dolžnosti zavarovanja so samo železniški uslužbenci, rudarji in mornarji, ki imajo že svoje zavarovanje. Poleg dolžnostnega zavarovanja se uvede tudi prostovoljno, toda samo za najemnike, kmetovalce in rokodelce, ki delajo s svojo rodbino ali samo enim pomočnikom. Mirovnina se začne izplačevati po končanem 65. letu. Zahtevati se more tudi že s 55. letom, ali potem je sorazmerno manjša. Prispevek je samo eden.

Delavec plača na leto 9 frankov, delavka 6 frankov, a mladoletni delavci (pod 18 leti) 4'50 frankov. Delodajalec plača za vsakega delavca ravno toliko. Primankljaj plača država. Prispevki se morajo plačevati najmanj 30 let. Najvišja renta je za moške 414, za ženske pa 270 frankov na leto. Za vdove in sirote s tem ni poskrbljeno. Vdova brez otrok dobi samo 50 frankov skozi tri mesece, vdova z otroci pa isti znesek skozi 6 mesecev. Ravno toliko dobe sirote. Starostno zavarovanje bo veljalo tudi za inozemske delavce, toda samo toliko, kolikor njihove rodne države nudijo enake koristi francoskim delavcem. Predloga bo gotovo sprejeta tudi v poslanski zbornici, kakor jo bo sprejel senat.

Kuharsko knjigo zastonj

dobi vsakdo po pošti pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici. 155 42-2

Razglas.

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Urbanu nad Ptujem ima

izvanredni občni zbor dne 28. marca 1910 pri Sv. Urbanu.

Sklepalo se bode o tem, če se naj zadruga razdruži in da se izvoli likvidator.

99 1

Proda se

zaradi starosti jako lepo in obširno

posestvo s poslopji

blizu Rajhenburga na Štajerskem pod zelo ugodnimi pogoji.

Zemljišče obstoji iz več rodovitnih njiv, travnikov z dvojno in trojno košnjo, lepih gozdov in vinograda z novim nasadom.

Vse parcele so ob železnici in okrajni cesti, oddaljene 20—30 minut od železniške postaje, zato tudi posebno pripravne za stavbišča.

Hiša je v dobrem stanu, zidana, z opeko krita, hlev, klet in dva kozolca.

Proda se vse vkup, ali če kdo želi polovico ali na drobno. — Natančno se poizve pri **Jožefu Božiču**, posestniku in krčmarju v Stopah pri Sevnici, Štajersko. 102 1

Posojilnica v Brežicah

ima vse svoje posestvo ležeče v občini Čatež na Kranjskem vis á vis novega mostu čez Savo in Krko

naprodaj.

Ker je posestvo lepo ležeče in isto zelo radi po letu obiskujejo letoviščarji od vseh krajev, je Posojilnica voljna ves kompleks razun „hotela Grič“ ali skupno prodati ali pa istega dati razdeliti na več parcel.

Tozadevna natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo Posojilnice v Brežicah. Ravnateljstvo. 86 3-2

160 1

Čebelarjem

naznanjam, da sem vpeljal v svoji trgovini tudi vse za čebelarstvo potrebno orodje in priprave ter je takoj dobavim.

Veletrgovina z železnino
„Merkur“, P. Majdič, Celje.

Loterijske številke.

Gradec, dne 18. marca 1910: 64, 90, 41, 66, 63.
Dunaj, " " " 39, 28, 40, 73, 48.

Edini narodni klepar v Celju

Anton Jošt

Savinska ulica št. 4

prevzema vsa v svojo stroko spadajoča dela in popravila ter se slavnemu p. n. občinstvu najvjudnejše priporoča v mnogobrojna naročila. 159 7-4

KROMPIR

za seme „Hungarija“

izborna vrsta, lupina roza, meso malo rumenkasto, oddaja po 8 K 100 kg na kolodvor Št. Peter v Savinski dolini postavljeno **Norbert Zanier, Sv. Pavel pri Preboldu.** Pri večji odjemi znižana cena

Posteljna vlaga!

Odstranitev takoj. — Starost in spol se naznani. — Pojasnila zastonj daje zavod „AESCULAP“, Regensburg, Bavarsko.

Nova velika enonadstropna

hiša v Doliču

(p. Mislinje) tik okrajne ceste, na najboljšem mestu, se proda pod ugodnimi pogoji ali **zamenja z malim posestvom** blizu trga ali mesta ob železnici. — Hiša obsega jako lepe prostore za boljše gostilno in večjo trgovino. Pri hiši je nekaj zemlje in senčnat vrt. — Več se izve v šoli pri posestniku. 81 3-3

Mlin naprodaj!

V celjski fari, okolica Dobrova, dobra in stalna vodna moč. Cena 3.200 K. — Vpraša se pri **Mat. Rotterju**, pos. Šmartin v Rožni dolini. 100 1

Naprodaj

je blizu Žalca **lepo posestvo**, obstoječe iz nove hiše, mlina in 80 klafter zemlje. Voda je stanovitna in ima 64 konjskih moči. Proda se za 8.000 K, kar se pa mora tako odšteti pri kupni pogodbi. — Naslov se izve pri upravitelstvu tega lista.

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčena neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „**Vedno mlad**“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena skatlija štiri krone.
2. Vitkov „**Mucin**“, stekleničica eno krone.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Sukno

ševjot in kamgarn za moške obleke se dobi v velikanski izbiri in nizkih cenah v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi zastonj in pošiljatve čez K 20'— franko. Zahtevajte **„Bomba“ tkanina**, preizkušena najboljša za žensko in možko perilo. Kos 23 m franko K 15'50. Naročite cajgaste ostanke po 20 m trpežni K 8'—, fini K 10'—, zelo fini K 12'—.

82 52-8

Cepjenje proti rdečici pri svinjah se bode vršilo v marib. okraj. glavarstvu drugo polovico aprila. Stroški znašajo 50—60 vin. za živinče; morajo to poravnati posestniki sami.

Nabori v mariborskem okraju se bodo vršili po sledečem redu: V Slov. Bistrici (na rotovžu) dne 13., 14. in 15. aprila, pri Sv. Lenartu dne 18. in 19. aprila (v Aublovi gostilni).

Zakaj so preloženi nabori iz Maribora? Letos se vrše prvič nabori za okoliške faute v Račah in Pesnici. Mariborski gostilničarji, trgovci in obrtniki imajo s tem precejšnjo škodo. Sedaj vprašujejo po listih, zakaj se je to zgodilo? No, odgovor je lahek: zato, ker so vsako leto preganjali mestni policaji slovenske faute, če so se le pokazali s slovenskim trakom. Došlo je vselej do pretepev in škandalov — škodo trpe sedaj v prvi vrsti Nemci sami. Tudi Celju lahko pomore mestna policija do enakega „uspeha“.

Ljutomerski okraj.

I Verzej. Bralno društvo priredi na Vuzmeni pondeljek v šolskih prostorih veselico po sledečem sporedu: I. Požigalčeva hči. Resna igra v 5. dej. II. Petje. III. Prosta zabava v gostilni g. Rozmana. Začetek po večernicah.

a Spominsko ploščo hočejo vzdati v rojstno hišo kardinala Misije v Mnti na Murskem polju. Poseben odbor pod predsedstvom goriškega nadškofa Sedeja nabira darove.

V Berkovcih bl. Sv. Jurija ob Šč. je pogorelo dne 15. marca zvečer 11 posesnikov. O tem strašnem požaru smo dobili iz vasi še sledeče poročilo: Tekom 4 mesecev je sedaj v vasi že petič zažgano. Enkrat so sicer ogenj še pravočasno pogasili, a vsega skupaj je vendar doslej pogorelo 14 posesnikov. Vkljub skrbnemu straženju vendar ni bilo mogoče dobiti hudodelca, ki je pisal že več grozljivih pisem. Čudno je, da je kakih dve uri pozneje gorelo na Murskem polju (menda v Hrastju), torej blizu broda čez Muro. Živino so si kmetje večji del rešili, kar je pa le pripisovati okolščini, da so bili vsled prejšnjih požarov in grozljivih pisem že na ogenj pripravljeni. Poslance in dobra srca prosimo najno pomoč, zlasti za krmo!

Brežiški okraj.

b Kapele. Krasna in težko pričakovana vesela vigrad je že pokazala svoj prvi čar duhteče vonjave. Veselo že prepevajo tiči, ki so se vrnili v naše kraje. Čarobno petje se razlega po vinskih goricah, od brda do brda se glase odmevi milodonečih slovenskih pesmic, na kar nam brati Hrvati istotako odpevajo. Šel sem neki dan mimo nekega vinograda in slišal sem neko mi nerazumljivo petje. Pridem bližje in čujem, kako pojejo: Herr Hauptman bit ich bit gar sen ... itd. Močno potrj korakam dalje. Ko se snidem s svojim stari prijateljem, mi pojasni, da so to delavci zagriženega klerikalca. Na prvi hip sem mislil, da ne hodim po rodni zemlji, ampak da sem zabredel na tuje. — Istotako se je pokazala omika nekega klerikalnega fanta. Grede iz vinograda proti domu je zabodel v svoji krščanski ljubezni svojega tovariša in mu prizadajal težko telesno poškodbo. Ranjenca so morali takoj peljati v brežiško bolnišnico. Kje je omika pri tebi, dragi? Ali se pravi tako živeti po nauku Kristusovem: Bratje, ljubite se med seboj!? Opusti ponočno vasovanje okoli oken deklet in se raje izobrazuj, to ti bo v prid v bodočem življenju. — Popotnik.

b Iz Pišec. G. urednik, priobčite v prihodnji številki našega „Narodnega lista“ sledeče: Na dopis, katerega je prinesel „Slovenski gospodar“ dne 17. februarja, skoraj ni vredno, da bi odgovarjal, kajti prvič mi je premalenkostno, da se bavim z ljudmi, ki se dajo komandirati od našega kaplančka, drugič pa, ker neki pregovor pravi: kdor se med otrobe meša, tega svinje požrejo. A vseeno si ne morem kaj, da ne bi izpregovoril par vrstic. Kar se tiče predsednika, ne bom izgnobil nobene besede, kajti vsakdo ga pozna v našem okraju (še celo tja gor v Maribor je prodrla slava njegovega imena), da je mož jako robatega vedenja in velik duševni revček; torej mu svetujem, naj se ne rine s svojo predsedniško šaržo v ospredje, temveč naj bo zadovoljen, da sploh more dihati sveži globočki zrak ter naj raje „izobražuje“ samega sebe, ne pa druge, drugače bomo mu usta zavezali s čim drugim. Imamo gradiva dovolj! Le pomislite malo na svojo preteklost. Ne mislite si pa, g. kaplanček in Urek, da se mi jezimo, da vaše društvo res tako „krasno“ procvita in da šteje že danes nad 100 udov. Saj vemo, kako je, le molčimo raje; sicer se pa mi ne trgamo za tiste ude, ki so v vašem črnem taboru. Tudi ne rabimo nobenih čudežev (kajti doba, v kateri so se godili čudeži, je že minila!), da bi zopet oživeli naše društvo; hvala Bogu, še stoji trdno, in jamčim vam, gospodiča, kot ste vi g. kaplanček in Urek, ga ne bodeta spravila s površja zemlje; morajo priti že drugi ljudje jeklenege značaja, katerim bi se posrečilo kaj takega. Vidva sta še komaj polukala skoz majhno luknjico v življenje, ter ga še ne vesta ceniti, drugače ne bi pisala takih budalosti, katerim se mora smejati vsak trezno misleč človek. Dokler bomo mi, bode obstajalo tudi bral-

no društvo, in če se vi s farovško kuharico in z Urekom vred na glavo postavite. — Predbacivajte nam tudi, da imamo v naši sredini štajercijanske šnopsarje, socialdemokrate in nemškutarje. Kar se tiče prvih, se ne spominjam, da bi bil kateri štajercijanec; če pa kdo čita vse časnike in pri tem pa zna misliti, je po mojem mnenju le zdrav; kajti potem postane človek zrel za politiko, ter si pridobi zdrave nazore za življenje. Seveda, kdor ne čita samo „Gospodarja“, je že nemčur, odpadnik, brezverec. To je vaša metoda. Kar se pa tiče nemčurjev, pa pometajte najprej pred svojim pragom n. pr. pri vaši „bujno procvitajoči“ posojilnici. Hvala Bogu, mi jih nimamo v naši sredini. S tem pa, da pišete, da je največji sovražnik izobrazbe liberalizem, ste pač pokazali, da ste še novopečenec, človek brez vsakega treznega prevdarka. Pridobite si najprej zdravih nazorov, potem bomo govorili z vami, prej pa ne. Sprejmite te vrstice kot pisanko k bližajočim se velikonočnim praznikom, ter vam obenem želim obilo sreče, da bi na veliko soboto dobili dosti dosti grošev.

b Dobova. — Hvaljen bodi Jezus Kristus! Dober dan jim Bog daj, g. župnik! —

„Bog daj Bog! No, kaj pa bo dobrega, oče?“ — Naj ne zamerijo g. župnik, prosil bi jih, naj mi dajo ubožno sprječevalo. —

„Jej, jej! Poznam vas in vašo hišo, ki je bila vedno pobožna in vsi radi hodijo v crkev. Da pa boste vi napravili kaj takega, tega si nisem nikdar mislil.“

— Kaj pa se je zgodilo tako hudega, gospod župnik? —

„Veste, res si nisem mislil, da ste vi taki.“

— Joj, g. župnik, kaj sem vendar napravil? Ubil nisem še nobenega, ukradel tudi ne, kaj vendar veste hudega o meni? —

„Slišal sem, da berete „Narodni List“, ali ste naročen nanj?“

— Nisem naročen, ker tudi nimam s čim naročiti. Berem pa vse, kar mi pride pod roko: „Sl. Gospodarja“, „Naš dom“, „Narodni List“, in ne vem kaj še vse. —

„Oče, nikar ne berite listov kot je „Narodni List“, ker je brezverski in bi imeli vi smrten greh.“

Približno tako se je vršil kratek pogovor med nekim kmetom in župnikom — Le tako naprej! Dosedaj jih še veliko ni poznalo „Narodnega Lista“, odsedaj pa, kar je župniku trn v peti, povprašuje vsak po njem. Hvala!! Resnica bode v oči!

b Dobje pri Planini. Tukajšnji župnik se pridno pripravlja za neko igro, katera se bo vršila bržčas ob velikonočnih praznikih. Nabral je precej deklet, da bi jih hodili ljudje gledat, ko bodo preoblečene v „katoliško obleko“. Pa mi jih lako vidimo drugokrat, ko se s „katoliškimi“ fanti sprehajajo ob cestah in potih. — Dragi g. župnik, le pazite, da se ne bode zopet tako prigodilo kot zadnjič, da se vam ne bo katero dekletko zgubilo ob temni noči. Zdravo!

b Iz kozjanskega okraja. (Cestno vprašanje). Veren hlapec mora biti poplačen. Zato nam je razumljivo, zakaj se je g. dr. Jankovič ravno za ta del svojega volilnega okraja v zadnjem zasedanju dež. zbora najbolj zavzel. Lepa je čednost biti hvaležen. Toda pomislil pa ni, oziroma hotel pomisliti, da so še druge cestne zveze v tem od celine sveta ločenem okraju še bolj potrebne, kakor že omenjena zveza Lisično-St. Jur, ki ne bi toliko koristila izvoznemu prometu, ker so ti kraji itak sama hosta in bi se samo drva lahko izvažala, kakor bolj osebnemu prometu lahke vožnje, da se čim hitreje pride do Celja. Sicer so pa Zagorjani in St. Vidčani še precej na dobrem, saj jih ne stane bogve kakega truda, da dosepejo v Sevnico, Jurklošter in v St. Jur, kakor tudi Piljšanjčane in Kozjane, da se seznanijo z omikanim svetom, ker jih cesta na Podčetrtok, čeprav skrajna malo navkreber, hitro privede v Mestinje, kjer jih pozdravlja kulturnosna železnica. Bolj potrebni, kakor ti omenjeni kraji, so okraji in občine in vasi, ki bi krvavo potrebovali vsaj nekaj cestam sličnih prometnih zvez. Vsak človek mora spoštovati svojo rodno grudo, ali če me kdo vpraša, kje in odkod si doma, skoro me je natančno povedati sram, ker nihče ne ve in ne pride v te kraje, kakor baš človek, ki je primoran romati tod po svojem nujnem opravku. In tudi ti kraji spadajo v volilni okraj g. Jankoviča. Ti kraji so Podsreda, Gorjane, Koprivnica, občina Križe s Pečicami, s Šapolo in Ravnamo, to so kraji, ki smo jih svojedjni krstili za Urwald — prašuma. Mi v teh občinah smo najbolj zapuščeni in zapostavljeni in za naša trpljenja in naš blagor se noben poslanec ni brigal, ali nazadnje se bo vendar treba za naš okraj pobrigati, kjer so taki kolcvozi, da si človek, ki ni pota vaju, lahko pri belem dnevu in lepem vremenu nogo zlomi, in kaj še le živina, če je tudi bolj navajena teh kolovozov kakor tujec, ki prvič pride v naše kraje. Kako pa živina trpi v jesenskem in spomladnem času, ko do kolena gazi in se kolo do osi v blato pozreza, ve najbolj tisti, ki mora iz naših krajev izvažati vina na postajo Rajhenburg, Videm ali Brežice.

b Od nekod. Slučajno me je pot zanesla v Pišce. Grem v bližnjo gostilno. Prašal sem gospodarja, kakšno ljubezen imajo do ranjkib, ker mrličji noge kažejo ob poti, kjer se je zemlja vsula. A on mi pravi, da nimajo nič skrbi. Župnik ima skrb na hišo, kaplan na „izobraž. društvo“,

tejtater in kuharico, cekmeštri na posojilnico, drugi organi si pa tudi nič skrbi ne delajo. Dalje mi je pravil, da za orgle že dve leti pobirajo; obljubljeno je bilo, da na Veliko noč bodo prvič pele, ali o orglah ni še duha ne sluha, a župnikova hiša je rastla ko goba po dežju. Baje še mislijo nek „Društven dom“ zidati za čuke in „izobraževalno društvo“. — Mislil sem si: ko bi tisti denar med uboge razdelili, katerih je dosti, bi vsaj božje plačilo dobili na onem svetu, kajti dosti je tako ubogih, da nimajo obleke ne kruha, a ti ljudje razsipajo denar za nepotrebne stvari. — Pozivljam pa politično oblast v Brežicah, naj pokopališče zapre ali pa ukaže ga popraviti.

Popotnik.

o Podsreda. — Z žalostjo smo brali zadnjič vest o tragični smrti g. Kruharja, kancelista v Brežicah. Kakšno sočutje in ljubezen do bližnjega ima pa naš g. kaplan in kakšnih sredstev se poslužuje, da vzbuja v drugih enaka čustva, čujmo naslednje: Za nek zgled, ki ga je potreboval kaplan v šoli, je porabil smrt g. Kruharja, a zraven pripomnil, da je rajnega zadela očitna božja kazen, ker je nekoč govoril proti duhovnom. — G. kaplan! Ali vam res ne zadostuje več prižnica, da začenjate uganjati komedije celo v šoli?! Ali pa menda res verujete, da bodo vsi oni, ki so kegaj govorili zoper vas, tudi tako nesrečno končali, kakor rajni g. Kruhar? Ne sodite, da ne bodede sojeni!

b Pišee. Naš kaplan bo sčasoma postal le „humorist“, kar bo sicer težko šlo, ker je dolgočasen videti. Mogoče je postal „spiritist“, ker v eni zadnjih števil „Laži-Gospodarja“ piše, da bo „Bralno društvo“ na licitaciji prodano. Pa njegove in farovške kuharice pobožne želje Bog ne sliši. Pogovarja se z nekim Tončekom. — Dragi mladi neizkušeni prijatelj, Tončeku pusti na miru! Škeda, da vodiš „izobraževalno društvo“, pa ne veš: „Sivi glavi se odkrij!“ Stare ljudi so spoštovali že Spartanci, a katoliški duhovnik se norčuje iz njih ter jih nazivlje za Tončke. — Naše „Bralno društvo“ pustite na miru, raje se brigajte za svoje bajčke, da ne bojo šle na boben, ker škode, katero delajo po vrtovih in po vinogradih, „izobr. društvo“ ne bi imelo s čim povrniti. Ker bajčke morajo živeti, pošljite raje po zbirci za nje. Velika noč je blizu in kuharica, ki bi rada na večni beračiji živela, lahko dobi kakšno korenino hrena in jajec. — O naših veselnicah pa le molčite, one so se zmiraj dobro obnesle, vi pa še za svoje ne veste, ker ste še vsi v srajčkah. Pregovor pravi: „Črez sedem let pride vse prav!“

b Pavlovas pri Pišecah. Tudi naša fara je bila pretečeni teden tako srečna, da jo je neki pater osrečil. Veselili smo se, da bomo opravili velikonočno spoved, kakor se spodobi, ali varali smo se. Največji greh je bil branje „Narodnega Lista“ in „Dnevnika“, za druge grehe se ni dosti vprašalo, ako ni bilo drugače, se je dal pater zglihati n. pr. za post, grešno znanje itd. Za tiste, ki radi v glažek gledajo, je po financersko odmeril na dan. — Ali branje naprednih časopisov, to je greh. Vse ga je skrbelo, ako si plačal naročnino, še za kako dolgo itd. Prašal te je, če si ud „kat. izobr. društva“, če sodeluješ. Čudno, da ni vprašal, če bere kdo tisto rudečo knjižico. Toraj vidite, tako se dela za sv. vero. Živi, kakor hočeš, samo voli in čitaj, kakor maziljenci hočejo ter bodi ud katoliških društev, potem boš srečen. No, Franček, kdo je kriv, da vera peša? Prihodnjič o lepi čednosti: „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe“, katera čednost se drži naših klerikalcev tako lepo. Pozdrav Colnerju. — Poročaj kaj!

Cuk.

Nesreča s puško. 13. t. m. se je ustrelil po nesreči s svojo puško 42 let stari posestnik v Kozjem Mihael Jug. Spremljal je svojega svaka s puško v roki, kar se mu ona sproži in ga zadene krogla v glavo, da je pri priči umrl. Da so odrasli ljudje tako neprevidni!

Konjiški okraj.

a Nesreča na žagi. Na Teppejevi žagi v Vitanju se je zgodila pred nekaj dnevi strašna nesreča. Neki vajenec je šel brez dovoljenja v spodnji del žaginega poslopja, kjer je ravno žagar nekaj popravljal. Ta je učenca takoj zapodil in ko je fant šel, ga je zgrabila transmisija, potegnila k stropu in vrgla v betonovo soho s tako silo, da je obležal z razbito glavo. Lastnika in nadzorstva krivda baje ne zadene.

Umor v Stranica. »Slovenec« poroča iz Stranic, da se je izvršil v zadevi umora 20 letne Helene Juršetove nenaden preobrat. Sumijo, da dekleta ni umoril njen ljubček, 17 letni posestnikov sin Janez Bukošek, ki sicer ni rodod Straničan, ker se je oče priselil pred kakimi 8 leti iz Konjic, temveč oče umorjenke, ki je z njo baje jako sumljivo občeval in se je bal posledic. Tirala ga je k temu činu sramota pred javnostjo.

Širite „Narodni List“!

Zvezna trgovina v Celju opozarja vse posestnike vinogradov, da blagovolijo že sedaj naznaniti, koliko bodo rabili gumitrakov za vezanje trt, da bo mogoče pravočasno poskrbeti dobro in sveže blago.

Dobivajo se v petih različnih kvalitetah, katere se proti takojšnji vrnitvi pošiljajo na zahtevo na ogled. 195-1

Slovenjegraški okraj.

v Iz Slovenjgradca. (Skandalozne razmere na železniški postaji). Neki Hans Karl, oficijant, kateri ima že marsikaj na vesti, nastopa iz nemškonačionalnega navdušenja tako proti Slovincem, da se je čuditi, da ohranijo Slovenci mirno kri. V nemškem taboru pa igra ta človek merodajno vlogo in to tudi v uradu železniške uprave. Skoraj pri vsakem vlaku je on navzoč na postaji, in če le mogoče, izziva s „Heil“ klici. Ne vemo, ali ima ta gospodek že kako šaržo revizorja, dobro pa vemo, da igra vlogo nadinženerja, nasprotno pa zavzema gospod nadinženjer njegovo mesto. Sicer pa mislimo, da to ne igra nobene vloge, ker gospodje na železniški postaji gotovo ne morejo imeti veliko opraviti, vsled česar se pečajo glavno z ribolovom. — Prihodnjič več.

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

Malanedelja. Predavanje, ki ga je priredil naš pododbor „Zveze slov. napr. mladine“ pred zadnjo nedeljo, dne 13. t. m. je prav dobro uspelo. Glavni predmet predavanja je bilo kletarstvo, potem škodljivci sadnega drevja, zboljšanje travnikov, koristi širokih ogonov na polju in sejanje s strojem ter zboljšanje gnojšč in gnojniških jam. Kdor pozna g. Stanjka, ve, da čas, ki ga je porabil za predavanje, ni izgubljen, temveč, da si je lahko vsak, ki je le količkaj hotel, pridobil kaj koristnega za svoje gospodarstvo. G. Stanjku pa najsrčnejšo zahvalo za njegov trud in požrtvovalnost! Hvala Pododbor.

Mladinski shod pri Sv. Štefanu blizu Šmarja, katerega se je udeležilo poleg lepega števila zavednih mladeničev in mladenk tudi precej očetov in mater, je bil nad vse zanimiv. Hvala župnikovi kuharici, ki je poslala tja mladega mežnarja s par pijanimi klerikalnimi fantalini, ter poštarici Kotnici, ki je angažirala za »tjeter« svojnega brata in par drugih njemu enakih in njega vrednih, za veselo zabavo 20. tm. pri Planinški. Da smo poleg vrlo ubranega koncerta pobožnih pesmi o »ljubicah in posteljcah«, ki so jih v večjo čast božjo med shodom kljubovalno popevali ti fantiči in poleg njihovega nad vse ubranega juckanja med večernicami v zborovalnem prostoru, vendarle od strani pametne mladine in starših ljudi slišali mnogokatero lepo in pametno besedo, je vendar resnica: mladenič Ferlež iz St. Jurja ob j. ž. je v daljšem lepem govoru podal temeljna načela, na katerih sloni ZSNM in je dokazal njeno upravičenost in potrebo. Urednik Spindler iz Celja je spopolnil z marsikatero lepo mislijo ta govor in navzočim posebej razložil pomen znaka, ki ga nosijo člani ZSNM. Dokazal je tudi lažljivost onih, ki dolžijo ZSNM framazonstva, in dokazal je, da so temeljni cilji zveze narodna vzgoja, splošna in posebej gospodarska izobrazba mladine. Mladenič Golavšek iz Griž je v navdušenih besedah pozival mladino k vstopu k zvezi. Med posameznimi govori so najeti razgrajči in špijoni kajpada pridno vršili svojo dolžnost z vmesvptjem in juckanjem. Da je iz istih vrst ob odhodu govornikov za njimi priletel kamen kot znak pristne klerikalne mladeniške kulture, ne smemo pozabiti omeniti. Župnika Gomilčeka le prosimo, naj si to nahujskano bando še bolj organizira. Doživeti zna bogu dopadljive sadove! Napredna in narodno zavedna štefanska mladina pa se ne bo dala ostrašiti, ampak bo sejala seme izobrazbe in napredka naprej v srca poštene mladine. V nedeljo se vrši že drug zaupni sestanek, na katerem se bo definitivno izvolil pododbor za štefansko župnijo. Kdo bi si bil še pred letom dni mislil, da bomo v tem od sveta skoro popolnoma ločenem kraju imeli take uspehe. Seme poganja! Mladina štefanska, in vi pametni očetje in matere, vsi glejte, da bo setva rasla in zorila. Naprej!

o Mladinski shod v Petrovčah se je vršil ob nenavadno lepi udeležbi domačih in okoliških fantov ter deklet. Vsevedna mariborska „Straža“ je prerokovala, da nas bo 20; a bilo nas je gotovo nad 100. Govoril je tov. Golavšek iz Griž zares izborno in navduševalno o ciljih napredne mladinske organizacije; splošno priznavanje je pokazalo vrlemu tovarišu, da je govoril vsem iz srca. Tov. Lešničar je predaval o postanku, vzrokih in namenu agrarnega gibanja na Sp. Štajerju. Poljudno razpravo so sprejeli zborovalci z burnim odobravanjem. Zborovalci so se spominjali tudi umrlega, od duhovščine kruto preganjanega tov. Kumerca in mu v spomin zaklicali gromovito „Slava!“ Za zabavo so skrbeli domači petrovški pevci pod vodstvom gosp. učitelja Pregla.

Peli so izborno nekaj mešanih in moških zborov; g. pevovodji in pevcem moremo le častitati na uspehih, katere so dosegli v tako kratkem času. Po zborovanju se je še v veseli družbi marsikatera zapela. Društveno in družabno narodno življenje se je pričelo zadnji čas v Petrovčah kar najlepše razcvitati; starejši in mlajši se pridno zbirajo in skrbijo za svoj duševni napredek. V odlični meri gre zahvala in zasluga za to našemu priljubljenemu nadučitelju g. E. Slancu. Sobotna mladinska prireditev je vse kar najbolj zadovoljila in si želimo še več enakih. Mi mladi, krepko naprej!

Slovinci v tujini.

Iz Gradca in okolice. „Tužna nam majka“, mora vzdihniti človek, opazujoč razmere Slovencev, živečih v Gradcu in okolici. V mestu samem živi nad 30.000 Slovencev, o katerih bi človek niti ne sanjal, ako ima priliko živeti v Gradcu. Da pa tudi v bližnji in daljni okolici živi na tisoče Slovencev kot delavcev in obrtnikov, o tem sem se prepričal v par mesecih svojega bivanja v graški okolici. Poglejmo kraje Andritz, Eggenberg, Puntigam, Gratvajm itd., kjer je polno velikih tovarn in raznih obrtnikov, od katerih je na tisoče Slovencev. Nemci sami pravijo, da so tukaj večidel Slovenci kot delavci in obrtniki, česar se pa sami Slovenci žalibog ne zavedajo, kar nam spričuje dejstvo, da se je pri zadnjem ljudskem štetju v celem graškem okraju (brez mesta), kjer živi gotovo 8—10 tisoč Slovencev, vpisalo le 237 kot Slovence. Tembolj nas mora srce boleti, ker se je v zadnjih desetih letih naselilo sem v te nemške kraje zopet na tisoče Slovencev in se nam bodo pri letošnjem ljudskem štetju zopet iz nezavednosti vpisali za Nemce in bo tako slovenski narod izgubil na tisoče svojih rojakov. Glavni vzrok, da se Slovenci krčimo, je, ker gredo naši ljudje v tuje kraje nezavedni in med Nemci živijo ne čitajo nič slovenskega, in tako izgubijo vsako trohico narodnega čuta pod pritiskom nemške nenasiljivosti. Spoznal sem se z obrtnikom, ki je doma iz Slovenskih goric in biva tukaj že 18 let; na vprašanje, če čita kaj slovenske časopise, mi odgovori: Ich hab bindisch schon vergessen. Drugokrat sem govoril z deklico iz ptujkega okraja, ki biva tukaj dve leti. Ko sva bila sama, je govorila slovensko, ko pa so prišli drugi ljudje v bližino, mi je nemško odgovarjala; ko jo vprašam, zakaj ne govori slovensko, mi pravi, da jo je sram, ko Nemci slišijo. Da gredo tudi boljši ljudje v tuje kraje za kruhom, in da tudi Nemci vedo za njih zmožnosti, nam kaže dejstvo, da je slovenski železniški uslužbenec predsednik nemškega železniškega društva že 12 let; piše se Pevec in je res tudi izvrsten pevec; povedal mi je, da so najboljšje pevske moči Slovenci ter da bo v kratkem ustanovil slovenski pevski zbor. — Za ohranitev zavednosti v tujini živečih Slovencev je glavna potreba, da čitajo slovenske časopise, iz katerih zvedo novice iz svojih krajev, o boju naroda za obstanek itd. A kaj, ko jih nihče ne navaja do tega, in če tudi bi kateri rad kaj naročil, pa ne ve, kako in kaj. Čudil sem se, ko mi je eden tak pravil, da je brat vrliga, odličnega narodnjaka. Vi v domovini, pišite včasih svojim sorodnikom v tujino tudi kakšno pismo, pončite jih in jim dajte nasvete. V Gradcu živeči narodnjaki in visokošolci bi lahko namesto v kavarno biljardirat šli v podporna in izobraževalna društva; zvedeli bi mnenje priprostih ljudi, ki nekteri gorijo za narod, posebno v „Domovini“, ter bi jim lahko eno ali drugo stvar pojasnili. Ob drugih prostih časih bi šli na sprehod v bližnjo okolico, kjer se lahko snidejo s Slovenci; dobili bi naslove za „Narodni List“ in bi lahko glede delovanja med okoliškimi Slovenci stopili z njimi v zvezo. V vsakem kraju se najde gotovo peščica ljudi delavcev, kateri bodo z veseljem vzeli delo v roke za pridobivanje naročnikov, in sčasoma je mogoče tudi ustanoviti kako bralno društvo itd., kakor imajo to med Slovenci živeči Nemci. Ako bi se v Gradcu in okolici med Slovenci krepko razširili slovenski časopisi ter bi se jih trdno organiziralo v razna slovenska društva, bodisi bralna, pevska, delavska podporna društva itd., bi bili končno primorani imeti svoje lastno ognjišče za zbiranje Slovencev ob priliki raznih zborov, sestankov, shodov, podučnih predavanj, veselic, gled. predstav itd. in bi bil „Narodni d. m.“ v Gradcu nekaj lahkega. Tudi lastna slovenska posojilnica bi dobro vspevala. Kaj pa Nemci na Slovenskem? Nemci sami pravijo: Če bi se Slovenci v Gradcu in okolici od najnižjega delavca do višjega uradnika trdno združili, imajo veliko moč. A kaj, ko človek vidi, da n. pr. slovenska „Čitalnica“ v Gradcu, ki je bolj za te „imenitne“, nima ni „Narodnega Lista“ naročenega!? Zelo veliko bi o tužnih razmerah tukajšnjih Slovencev pisal. Kriva je deloma nezobrazba, deloma pa grda malomarnost in komodnost ljudi, od katerih bi človek smel več zahtevati. V podrobnem vsestransko na delo, brez razlike stanu in mišljenja. Če bo vsak storil, kar mu mogoče, bodisi z agitacijo, občevanjem, razširjenjem listov, z govori in predavanji, z medsebojnim dopisovanjem itd., bodo uspehi velikanski, in veselil se jih bo vsak posamezni narodnjak v tujini in domovini.

Obrtni vestnik.

u Zakaj podpiramo domačo industrijo? Industrija se vedno bolj širi; vedno nove tovarne vstajajo tam, kjer pred leti niso še nič vedeli o njih. In s tovarnami prihajajo delavci, rokodelci, obrtniki itd. Okoli vsake tovarne se počasi napravi cela delavska kolonija, raste in se veča. Vsaka tovarna pomenja v normalnih razmerah izvir blagostanja za one kolonije. In delavstvo samo je interesirano na tem, da podjetje dobro prospera. Čim bolj prospera, tem več imajo od tega v prvi vrsti delavci in po delavcih drugi sloji. Če torej podpiramo domača podjetja, preprečimo s tem, da naš denar ne gre v tujino, temveč da ostane doma. Iz tega vzroka pripočamo tudi med dr. kolinsko tovarno za kavine primesi, ki je edino domače podjetje te vrste. Naš denar naj ostane doma in naj ne roma v nenasitno in nevhvaležno tujino!

v Važna rzsodba obrtnega sodišča. Neki delavec je bil odpuščen, ker je prepozno prišel na delo, a bil je zopet sprejet z opominom, da bo takoj odpuščen, kakor hitro zopet pride prepozno na delo. To se je zgodilo in delavec je bil takoj odpuščen. Vložil je na to tožbo pri obrtnem sodišču na izplačilo plače za odpovedni rok in je utemeljeval svojo zahtevo s tem, da je samo enkrat prišel prepozno na delo, dočim obrtni red zahteva za takojšnji odpust ponovno zanemarjenje dolžnosti. Tožba pa je bila vendar zavrnjena iz sledečih vzrokov: Ako pride novosprejeti delavec samo enkrat prepozno k delu, ne sme biti takoj odpuščen, ker je treba za takojšnji odpust v smislu § 89 obrtnega reda trajnega zanemarjanja dolžnosti. Če pa je bil sprejet z izrecnim opominom, da bo takoj odpuščen, kakor hitro pride zopet prepozno k delu, ni dvojbe, da gre tu za trajno zanemarjanje dolžnosti. Tak dogovor ne obsega ničesar, kar bi bilo proti morali in zakonom, in sodnik je dolžan takemu dogovoru pripomoči do veljave. Od delodajalca se v takem slučaju ne more pričakovati, da bi nastopil pot zopetnega opominjevanja. Zato se je tožba delavca na izplač. plače za odpovedni rok zavrgla kot nentemeljena.

Hrvatski ban Nikola pl. Tomašić.

Nikola pl. Tomašić je novi ban Hrvatske, ki je z domoljubno večino hrvatskih in srbskih strank se dogovoril, da bo nvedel zopet ustavne razmere na Hrvatskem, da bo vladal pravično in da bo razširil volilno pravico za hrvatski dež. zbor. Tomašić že je za časa zloglasnega bana Khuena igral kot Khuenov zvest pomočnik veliko ulogo na Hrvatskem. Od tistega časa se je v marsičem spremenil. Star je danes 46 let in je bil doslej profesor na včeučilišču v Zagrebu.

Kmetijski tolmač.

Delegacije — delegat.

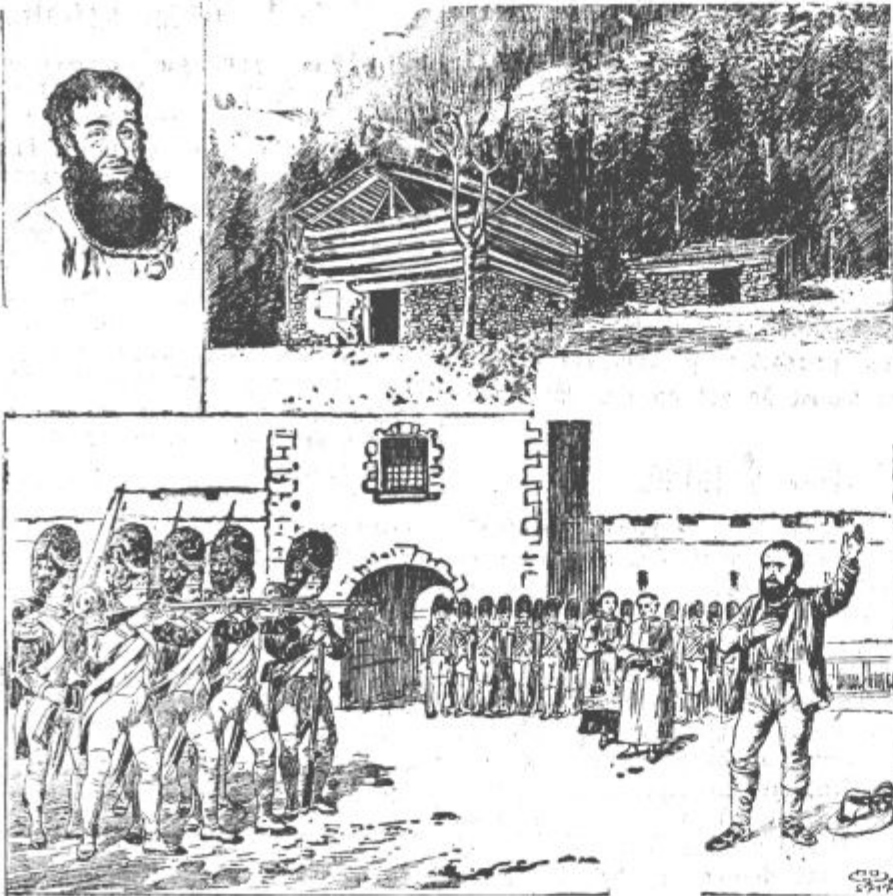
Vsakdo izmed naših čitateljev bo že znal razločevati, kaj je to deželni zbor (n. pr. v Gradcu) in kaj je državni zbor (na Dunaju). Deželni zbor ima vsaka avstrijska kronovina (Štajersko, Kranjsko, Češko, Moravsko itd.) za sebe, vse dežele, združene v avstrijski državni polovici, pa imajo en skupni državni zbor na Dunaju. Razložili smo tudi že svoj čas, kako se državni zbor deli v poslansko in gosposko zbornico. Danes se hočemo nekoliko pomeniti, kaj so to delegacije, o katerih se tudi večkrat v listih čita.

Beseda delegacija je latinskega izvira in izhaja iz besede delegare: koga kam odposlati z nalogo, da namesto mene kaj opravi, komu poveriti izvršitev kake naloge.

Tako n. pr. pošljejo kmetijske podružnice vsako leto k občnemu zboru kmetijske družbe vsaka po enega ali več delegatov, ki v imenu vseh članov svojih podružnic tam zastopajo teh zahteve.

Ali: posamezna sodišča imajo v raznih krajih svoje delegate, ki v svojih okrožjih namesto sodišča opravijo nekatere posle.

Nekaj podobnega so delegacije za državo. — Naša država je, kako znano, ustavna ali konstitucionalna, in je razdeljena v dve polovici, v avstrijsko in ogrsko; vsaka teh polovic ima svoj državni zbor ali parlament, avstrijska na Dunaju, ogrska v Pešti. Ta dva parlamenta sklepata čisto samostojno vsak za svojo državno polovico državne zakone. V to, kar sklene n. pr. avstrijski parlament na Dunaju, se nima nič mešati parlament v Pešti, in nasprotno.

Dne 20. febr. t. l. je bilo 100 let, kar so francoski vojaki v Mantovi ustrelili tega tirolskega junaka, priprostega kmeta, ki je v nešteti bitkah s svojimi kmečkimi vojščaki pobil Francoze. Zgoraj na levo Andrej Hofer, na desno koča, kjer so ga ujeli, spodaj: Hoferja ustrelje.

Državi je pa mnogo takih reči, ki so obema državnima polovicama skupne. Take stvari bi se morale obravnavati tako, da bi se dunajski in ogrski parlament, oziroma poslanci avstrijskega in ogrskega državnega zbora v to svrhu nekje sešli in se skupno posvetovali. Ker pa je v obeh drž. zborih nad 1000 poslancev, bi to težko šlo, zato oba državna zbora v takih stvareh preneseta svoje pravice na drugo zakonodajno zastopstvo, takozvane **delegacije**, ki to nalogo namesto njih zvršijo. To pa se zgodi takole:

Tako avstrijski kakor ogrski državni zbor zbereta vsak iz svoje srede po šestdeset poslancev, skupaj torej 120. Imenujejo se delegati. Ti se posvetojujejo o skupnih drž. zadevah tako, da imajo delegati avstrijskega drž. zbora posvetovanja za sebe, istotako ogrski delegati. O svojih posvetovanjih in sklepih se pismenim potom obveščajo. Če se v kakem vprašanju ne morejo zediniti in so se že trikrat pismeno obvestili, se vsi delegati iz Avstrije in Ogrske sestanejo in skupno glasujejo. Nič ne razpravljajo več, ampak samo glasujejo. Kakor že rečeno, se imenuje vseh teh 120 zastopnikov skupaj **delegacije**, posamezni člani delegacij pa **delegati**. Ker avstrijski delegatje za sebe zborujejo in ogrski tudi za sebe, imamo potemtakem **avstrijsko delegacijo in ogrsko delegacijo**. Dasi vsaka delegacija zboruje za sebe, vendar zborujeta vedno obe v enem in istem mestu; navadno se to menjava: enkrat na Dunaju, drugokrat v Pešti.

Ker je včasih eden ali drugi delegat zadržan se posvetovanju udeležiti, je za take slučaje vedno izvoljenih tudi nekaj namestnikov, in sicer voli avstrijski državni zbor 30 namestnikov in istotoliko ogrski.

O čem pa razpravljajo delegacije?

1. O vseh zadevah, ki jih ima naša država z drugimi državami, torej o poslih zunajne politike, trgovine in o zastopstvu napram drugim državam. 2. O vseh vojaških zadevah (izvzemši one, ki se tičejo domobranstva). 3. O stroških, ki so posledica uprave skupnih zadev.

Razne novosti.

a Alkohol — morilec. Neki steklar v Brassao na Francoskem je prišel popoldne pijan dom. Ne da bi mu bila dala žena kak povod, je vzel jezen sekuro in jo je pobil na mestu. Potem se javil policiji, kjer je povedal, da je že dolgo gojil željo, se seznaniti z rabljem.

v Kravno ženitovanje. Na Španskem je še danes šega, prirejati starim ženinom ovacije svoje vrste. V Villannovi se je ženil že tretjokrat postaren možak. Ko mu je vaška mladina začela radi tega nagajati, se je on razhudil in v boju, ki je nastal na to, je obležalo težko ranjenih petero ljudi. Poročno noč je preživel stari mladi mož v ječi.

a Strah pred kometom. Kaj vse napravi strah pred kometom, nam bo pojasnila sledeča vesela zgodba iz Velikega Sv. Nikolaja na Ogrskem. Prebivalstvo vasi je po večini klerikalno, in že nekoliko tednov je trepetalo strahu pred Hallejevim kometom. Ko je neko noč v osem kilometrov o²daljeni vasi izbruhnil strašen požar, ki je rdeče obseval nebo, je nočni stražnik bil mnenja, da se že bliža strašni komet, in v silnem strahu je začel na vso silo trobiti v rog. Vsa vas se je prebudila, vse je klicalo: „sodnji dan je tu“, in pretrašeni ljudje so polnagi bežali iz hiš, da vsaj pod milim nebom vzamejo konca. Moški so jadovali, ženske plakale, otroci vpili. Našel pa se

je še tudi vaški modrijan, ki je nekaj časa motril svetlobo na nebu in prorokoval, da bo trajalo še pol dneva, potem bo pa treščil komet ob zemljo in bo konec sveta. Enoglasno se sklone, ta kratki čas čimbolje izrabiti. Takoj so znosili skupaj hrano in pijačo, napravili na trgu pred cerkvo velik ogenj, posedli, kakor so prišli iz postelj, krog njega brez vseh „moralnih“ ozirov ter jedli in uživali. Včasih so tudi molili, da bi rešili svoje duše. Ščasoma, ko so se ga že precej pripili, so nehali vsi obziri in pokazali so se vsi v svoji pravi naravi. Videl si tam ljubeče pare v vročem in tesnem objemu, vsi so se hoteli še v kratkem navžiti slasti življenja. Vriskalo se je, pelo in plesalo — dokler niso „težki“ in utrujeni popadali in pospali. Ko so se prebudili, so na veliko začudenje videli lep beli dan, o koncu sveta pa niti sluha ne duha. To jih je jako vznemirjalo, osobito ker pri svojih nočnih dejanjih niso računali na daljše življenje. Konečno so se morali sprijazniti z mislijo, da bo svet še dalje obstal.

a Pogostokrat ob mnogih prilikah se išče in priporoča pri bolečinah kako dobro obvezo. Eno tako pravo in preizkušeno sredstvo, katero je proti gnjilobi, hladu in olajša bolečine, odvrta vnetje in pospešuje zaceljenje, je v celi monarhiji dobro znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner-ja, c. kr. dvornega založnika v Pragi. Ker mazilo v kljub večletnemu ohranjenju ne izgubi svoje moči, bi se isto naj imelo pri vsaki hiši za razne slučaje pripravljeno.

Pogostokrat pride prilika, da se pri ranjenju išče in priporoča kako dobro sredstvo za obvezo. Eno tako pravo in preizkušeno sredstvo, katero je proti gnjilobi, ki hladu in olajša bolečine, ki odvrta vnetje in pospešuje zaceljenje, je — v celi monarhiji dobro znano — praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner-ja, c. kr. dvornega založnika v Pragi. Ker mazilo v kljub večletnemu ohranjenju ne izgubi nikake moči, bi se isto naj imelo za razne prilike pripravljeno v vsaki hiši.

Listnica uredništva.

A. O., sedaj Št. Jur: Ker je slučajno tako prišlo, da ostanem tukaj, pridim kaj v Celje pogledat, da se eno in drugo pomenimo. Pozdrav! — **Mariborska okolica M. B.:** Nekaj smo, kakor vidite, danes uporabili. Ono glede „obrambnega

sklada“, ki bi reševal našo zemljo, se nam ne zdi več primerno, ker se je v Ljubljani že ustanovilo društvo „Branibor“, ki ima ta namen in bo začelo v kratkem delovati. Glede dijakov tudi ne moremo reči, da bi jih šlo premalo študirat, res pa je, da jih veliko premalo dovrši studije vsaj na gimnazijah ali realkah in da se jih veliko premalo posveti praktičnim poklicem. Pri nas bi le moral vsak biti „gospod“. Le poročajte še včasih kaj. Imate dobre misli in me iskreno veselijo, da se zanimate v tako veliki meri za narodno gibanje. Pozdrav!

Kegljišče

v Skalni kleti je zopet otvorjeno ter prenovljeno. —

iii **..** Kegljavci se vljudno vabijo na mnogo-
.. brojen obisk ..

Istotam se toči pristen dolenski cviček.

Pokrijte vsako ranjeno mesto skrbno

ker sicer se to po mrčesih lahko razširi v težko rano.

Ze 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vrn. Prot. predplačilo K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za 7 K pa deset pušic poštne prosto na vsako postajo avstr.-ogrške monarhije

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno je po 70 v. Glavna zaloga

B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, vopai Herudove ulice št. 2a3.
Zaloga v lekarnah Av.-Ogrske.

JOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izbor **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. **Naročite cenike.** Postrežba točna in solidna.

Hiša v Celju

ležeča tik mesta z velikim vrtom, kateri je pripraven za stavbišča, **se proda** za 11.000 K. Naslov se izve pri upravištvu tega lista. 1834-3

Darujte za Nar. sklad!

Hranilnica in posojilnica pri Mali Nedelji vabi vse člane na svoj

redni občni zbor

ki se vrši 28. t. m. po rani službi božji v šoli. Na dnevnem redu je tudi predavanje o „Zadružništvu“.

206 1

Najboljši češki nakupni vir.

10 K. najfinjši drni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K. boljsega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinoga, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, finoga 10 K.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali samenjati franko. Za neugajoče se povrno denar. — Cenovnik zastoj in franko. 59 25-9

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Sumava, Češko.

Glavna hranilnica in posojilnica Slovenskih goric r. z. z. n. z. v Šent Lenartu na Štajerskem vabi na svoj

redni občni zbor

ki se vrši

v torek, dne 29. sušca t. l. v zadružnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Potrjenje letnega računa. — 2. Izvolitev upravnega sveta in nadzorstva in obenem določitev števila članov v okvirju določb § 11. in § 32. — 3. Razdelitev čistega dobička.

200 1

Upravni svet.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Velikonočne razglednice.

Zvezna trgovina v Celju priporoča cenjenim gg. trgovcem na deželi veliko zalogo lepih

velikonočnih razglednic

po najnižjih cenah. Od 500 kom. naprej franko.

161 9-9

Pluge, brane,

peronospora - brizgalnice in vse poljedelske stroje, žične mreže in umetna gnojila priporoča po najnižjih cenah trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Poštne hran. račun št. 54.366.

Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Urađuje se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

54

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

61 50-9

stavbena zlasti tesarska dela.